

כאן היה אדם

רישומי חיים מאת משה כץ

כאן היה אדם

רישומי חיים מאת משה כץ

אודות הספר:

"אני מקפיא רגעים. רישומי מילים ותמונה חטופה. ולפעמים בתוך האינסוף, נדרש סימן אחד קטן, ביטוי שצמח מהמחשבה, או הרגש או הנשמה. מישוהו שיצר קשר חדש, זכר לנגיעה, שמוכיחה ללא ספק, שכאן, היה אדם!"

הספר הוא מסע בין כל החוויות שמגדירות את האנושי שבנו, בחיפוש אחר מקום בעולם, אחר הבית.

01/2025

כאן היה אדם

רישומי חיים מאת משה כץ

משה כץ : כאן היה אדם
© 2025 כל הזכויות שמורות למחבר

Moshe Katz: On Being Human

© 2025 All Rights Reserved by Moshe Katz

תמונות / סקיצות / טקסטים עיצוב גרפי
וכריכה: משה כץ אדריכל

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן
במאגר מידע או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום
צורה ובשום אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני (לרבות
צילום, הקלטה, אינטרנט ודואר אלקטרוני) ללא אישור
בכתב מהמחבר.

הוצאה עצמית / מהדורה מיוחדת

נדפס בישראל, 2025 תשפ"ה

www.moshekatz.net
moshekatzarch@gmail.com

תולדות

לכל מי שהצטלב בדרכי במסע האנושי הזה. לכל מי שהיה לי לאור באפלה ושותף לרגעי קסם.

תודה לאורות ההשראה שבחרים בי מידי פעם להשאיר את הרושם והגעגוע של בית. תודה לכוח ולתשוקה שבי שלא מתעלמים מהקריאה לקחת את ההבזק ולהפוך אותו לממש בעולם, להעביר אותו אל גוף וצורה ומילה ותמונה שכל תפקידם, ליצר מעגל אינסופי של השפעה.

כאן היה אדם..

לפעמים אני הולך לחוף הים, בשעה מוקדמת, מסתתר מאחורי הדיונות ומדמיין שהגעתי לראשונה לנוף חדש, בתולי, כוכב לכת אחר והכל פה שייך לבראשית.

אני מסתובב כרוח בלתי נראית, מרחף ובוחן כל פרט כאילו היה ללא מילה עדיין, ולא נולדה השפה או ההגדרה שתתאר את מה שאני רואה.

הטבע הוא טבע ולא צריך אנשים בהכרח, הכל פה נוצר על פי חוקי ההרמוניה וללא מגע יד. הרוח משנה את החול, הגשם מפסל באבנים, הגלים רוקדים ומתנפצים על הסלע, כמו בכל יום במשך אלפי שנים, והשקיעה לא צריכה עזרה, האופק יודע לשרטט קו ישר מדוייק בעצמו- גיאומטריה של נוף נצחי.

ולפעמים בתוך האינסוף, נדרש סימן אחד קטן, ביטוי שצמח מהמחשבה, או הרגש או הנשמה, מישוהו שיצר קשר חדש, זכר לנגיעה, שמוכיחה ללא ספק, שכאן, היה אדם!

נוודות..

האמנות דורשת נוודות. היצירה דורשת חופש תנועה, ובניגוד למה שקראתי וחקרתי- היצירה היא מימד, עולם נפרד שקיים ללא קשר אלינו.

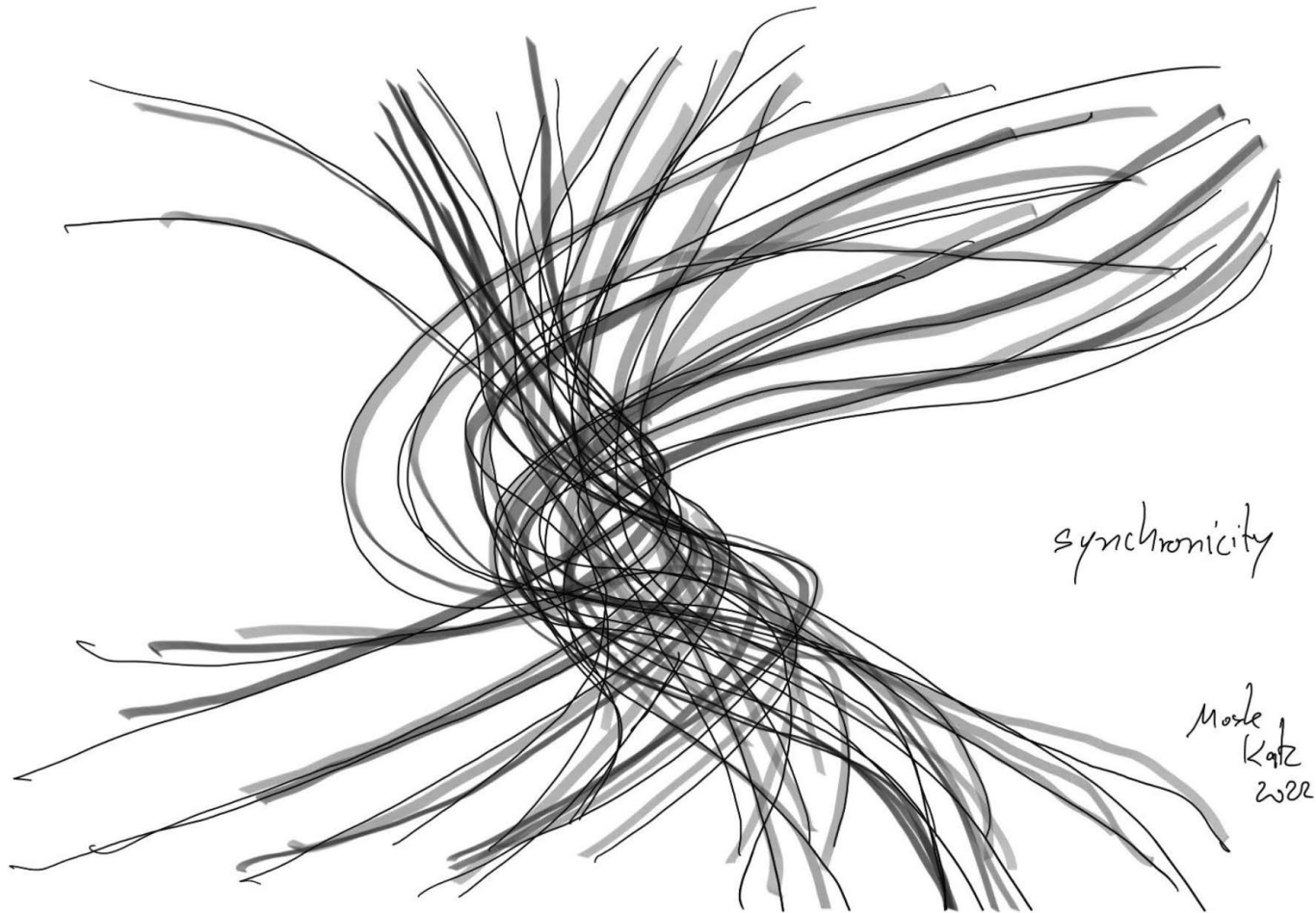
מימד עצמאי שהיה קיים לפנינו ויהיה קיים אחרינו, ואין לו שום תלות בנו. במימד הזה, במקום שבו כל האפשרויות של החיים רוקדות ללא הרף: חלל הפוטנציאלים האינסופיים, שם, אינסוף נקודות אור בזהירות נעות בסנכרון כלהקת ציפורים, לפעמים, מתאחדות וצומחות, לפעמים מתחברות או נפרדות לעוד מיליוני נקודות חדשות.

התנועה שם היא סדר כאוטי מושלם. משהו שם נמצא באי נוחות מתמדת, מין אמוק של רצון או תשוקה להתנקז אל המציאות. והכל מחפש מישהו או משהו שדרכו הם יכולים לעבור אל העולם. הנקודות האלה זזות במהירות אינסופית, מתגבשות לצורות משתנות ללא הרף עד שהן מוצאות את הנתיב הנכון, הנתיב המוכן, שדרכו הן מתחפשות לשפה, לסימן, לתחושה, לידיעה ברורה כשאנחנו, המתווך שלהם אל העולם ונותנים להם ביטוי ממשי.

זוהי האנרגיה היצירתית הפועלת דרכנו שחוצה אותנו ומפעילה אותנו כדי שנהדהד לעולם ולסביבה את הכוח והעוצמה שלה. זהו התפקיד היחידי שיש לנו!

לתווך בין מימד היצירה אל העולם הממשי, דרך סמלים בתנועה, שמתקשרים את מה שמבקש להגיע אל העולם ולהשפיע עליו, דרכנו. זה אומר שאנחנו לא ההתחלה והסוף של הדברים, יש כאן צורך לקבל את המשניות שלנו בתהליך הזה. כמו שליח פיצה של החיים, אחת לכמה זמן אנחנו מתבקשים להעביר את המסר החוצה, והלאה.

ברגע ההוא, של חיבור וסנכרון מושלמים, אנחנו סוף סוף מחוברים למקור שלנו, מחוברים לבית שממנו באנו, ואילו הכל מכוון חזרה.

האור, מגיע תמיד מלמעלה.

חודר את החלל בעדינות שמימית,

מסתובב סקרן,

מחפש נשמה מוכרת.

אחרת,

כל מה שנותר ,

הוא מקום, יתום, מפליאה.

בחללים קטנים, אי שם, רחוק מהעין המתורבתת, חריץ דלת, נפתח ובתוכו, כנף אחת רוקדת. מייצרת את החלל של עצמה בתנועה מדויקת. אין לה אחרת. והתנועה מספיקה לכל צרכיה, היא מקיימת בתוכה את החיים כולם, בתוך מקום מצומצם ללא שאיפה לחמישה חדרים ומרפסת וגינה או מחסן. שואל עובר האורח הנודד, הבודד, שנתקל בתופעה, איך יכול להיות, שיצור חי לא דורש יותר מהמעט? כנראה מדובר במלאך. אולי, כדאי, שנהיה קצת יותר מלאכים בתנועה, צמאים לאור ופליאה, שמגיעה דרך חריץ עגול בכיפה. האין זה אפשרי? כן! אלא מה...

חכמת רחוב...

אני מטייל ברחובות כנווד, הולך לאיבוד במכוון, מחפש נקודת ציון במרחב האינטואיטיבי שלי. כל החושים פועלים בשיא, כל פרט נספג, אינסוף רמזים, אני מרגיש כמו יוליסוס שלא יכול לעמוד בפני שירת הסירנות שקוראות לו לבוא, כל סמטה יפה מהשנייה, לוחשת בתדר, מדויק.

ואני מתהלך כחצי שיכור חצי מודע, אומרים שגם המוזות היו חצי ציפור חצי אישה, והן קוראות לך, מכור ליופי שכמותך, וסוללות את כל הדרך אל הסוף.

אני מתהלך ברחוב כצייד. צייד של אור. אני מתעלם לחלוטין מכל העומס של החומר, אני מחפש רק את המקום שהאור בחר, אחרי מיליוני שנים של נדודים בחלל האינסופי, לחדור אל הכדור הכי מבודד ביקום, ומשם ישירות אל כף היד שלי, ואני מקבל בברכה את פניה, מפגש על זמני, יצור שמימי, קרן אור. אז אני מחפש את כל קרני האור ואת מה שהן בוחרות בחכמה לסמן לנו, שנשים לב לקיומו, צד קרניים נשברות על קירות.

אני מתהלך ברחוב כאמן, מחפש את ההשראה בכל זווית בכל פינה, בכל גרגיר אבן, בכל שבר, של מדרכה, עולם ומלואו נגלה למי שסקרן. אני אוהב להיתקל בטעות לא טעות, במסרים של אמנים שבחרו באקראיות ובחוסר השלמות, להציג לעולם את מה שחצה את ליבם. נעמדתי מול הציור שעל הקיר, פרח אנושי, נשי, אישה כעלה רגשי שחושש להיפתח, ועל הכיתוב למעלה האמנית מסבירה לעולם:

"שמור עליי, כפרח שרק נולד..."

מתמכרים לחלומות...

ואם זה נגזר להיות חלום אז שיהיה חלום כזה ששווה לחיות בתוכו בכל רגע כנגד המציאות. לברוח לעולם שכולו חיוכים מרומזים, מסרים נסתרים בין המבטים החטופים, ניצוצות ניצוצות של רצונות מודחקים, כמו זיקוקים שמתנפצים בשמיים בלי התראה מוקדמת, בהפתעה, בלי סיבה, ביום שאין חג או בלילה שקט מלא שלווה, ואתה חושב שהחושך עוטף אותך כמו גלימה של גיבור על, גיבור אל.

ולפתע, היא מתקשרת, ואומרת את השם שלך בקול גבוה ומצחיק, בדיוק ברגע מדויק, כמו צליל אחד שמכין את היצירה לסופה- השמיים מתמלאים בהתנפצויות צבעוניות...אז היא התקשרה..

וכשהתקשרה חזרנו בזמן. לזמן שכל אחד חלם חלומות מקבילים: אני על כוחות על, היא על להבין את החיים.

דיברנו כמו פעם. צחקנו כמו פעם. התביישתי כמו פעם, פעם, היה יכול להיות סוף אחר לסיפור.

לא קיבלתי כוחות על. אולי מעיל שחור ומסיכה שתסתיר את העולם שלי, היא הצליחה להבין יותר ממני על החיים האמיתיים- אלו שדורשים ממך להתעורר בשעה מדויקת כי אין ברירה אחרת מול הטבע האנושי.

היא נראית לפעמים כמו ילדה קטנה עם שני ילדים קטנים, כמו אישה שמרחפת מעל לחיים עם עיניים סגורות. עפה בלי לראות, לאן.

גם מפחד, וגם כי היא לא יודעת לאן, בעצם היא בחדר קטן נעים ומפנק, והיא עוצמת עיניים להתנתק, מדמיינת שהיא מרחפת, ובכל זה, היא פגשה אותי בדרך. בדרך לא דרך נפגשנו שוב. להזכיר אחד לשנייה דברים שנדע רק בעוד שנה.

אנחנו מתמכרים בהדרגה. כמו לסוכר, כמו לעוגת גבינה. בהתחלה זה סתם טעים, ביס אחרי ביס, שיחה אחר שיחה. לכל אחד מאיתנו יש חדר קטן בלב של השנייה, חדר עתיק שלא השתמשו בו שנים, אז אנחנו משפצים ומרהטים בקפידה, היא בוחרת ספסל ישן כמעמד לעציצים, פתאום נעים, פתאום מרגיש בבית, בלב שלך, בלב שלך...

נגזר על זה להיות חלום בהקיץ. היא רוקדת משתמשת בכל הכלים שעומדים לרשותה והיא לוקחת את כל הנשיות שבה, גם זו ששכחה, מנערת מעליה את האבק, ומפזרת לכל עבר את הניחוח של הבושם שהיא יודעת שישגע כל נפש חיה. והיא יודעת. היא יודעת, זה אינסטינקט נשי בפעולה.

נגזר על זה להיות חלום בשינה. אנחנו חולמים אחד על השנייה בלילה. בבוקר משווים סיפורים. רוצים לראות, שזו לא הזייה. היא ברכב - אני ברכב, היא עובדת- אני עובד, היא עם הילדים- אני ילד. היא יוצאת לטייל עם הכלב- אני יוצא לטייל בעולם כמו כלב-זאב.

נגזר על זה להיות חלום בלהות. שנינו מקללים את איינשטיין. שיזדיין החלל! שיזדיין הזמן! אין לנו זמן! הזמן נגדנו, החלל נגדנו ולפני השינה, אנחנו מסיימים במבט מרצד ושתיקה, ויודעים, שנגזר עלינו לפחות, להיות מכורים, לחלום שנרצה להיות....

חזרה הביתה...

הילד שבי רוקד עם עננים, שוכב על הדיונות הישנות ומדמיין צורות ודמויות שמפסלת הרוח כיד אמן, שכבה אחר שכבה, אור וצבע וכוונה, אני לומד בפליאה מהמוכשר מכל. המקום שבו אתה אתה, שבו הפתעות מתגלות כניסים לפני שקיעה, זה המקום שתקרא לו בית. ומאז ועד היום אני שואל את השאלה, מה זה בית בשבילך?

היו תקופות שהשאלה התחדדה, בזמנים שביקשו מאיתנו להסתגר בקופסאות ולהתרחק ממגע, והייתי מתגנב לדיונה הישנה, ומזכיר לעצמי את השאלה הנשכחת, זו שרדומה כבר מאות ואלפי שנה, בין רגעי המודע ללא מודע, בין רגעי חוסר הסבלנות והבדידות, במיקרו-הרגעים הכי מתוקים, נמצאת שאלת הבית מתחת לפני השטח ומושכת בחוטים של החיים, מראה את עצמה ברסיסי סימנים קטנים שישארו גם אחרי לכתנו...

כמה כיף לה, האלוהים, שיושבת שם ומביטה ב zoom של היקום, רואה בלייב את אינסוף היופי של האדם שמגיע עכשיו לשיא. יושבת עם פופקורן או גלידת עוגת גבינה עם תות שלא נגמרת, וצוחק ובוכה ומתרגשת וגאה ביצירה שלה. כמה שתגביל אותנו, ועדיין נמצא דרך לפרוץ אל החופש, והיא ארגנה לעצמה סופר-טלנובלה, הזמינה אליה את כל היצורים שמרחפים ומחפשים ריגושים בין הכוכבים, שישבו אצלה בסלון על מסך בגודל של מיליון אינץ', ועל המסך מיליוני ריבועים קטנים שמספרים סיפורים אנושיים ממש ברגע זה, במקום נשיונל ג'יאוגרפיק שמראה את קסם הטבע, רואים עכשיו את כל היופי של הטבע האנושי, וגם הם שם למעלה שואלים בתמימות אינסופית- מה זה בית?

בכל תקופה, רגעי הבית נאספים כמו גרגירי אושר, לכדי דיונות זהובות לבנות, על רקע השמש הגדולה, שממתינה לילדים שבנו לחלום בהקיץ ולחזור חזרה למקור. אנחנו המענה לשאלה, שגורמת לעיני מרום להזיל דמעה...

זריחה...

היום לא התעוררתי בזמן לזריחה, השמש כבר עלתה במסלול הריקוד הקבוע שלה, ולא הספקתי לראות את הרגע שהחשכה נדחקת הצידה ומפנה את מקומה לצבעי הכתום, צהוב שמשלטים על היום.

לא ראיתי את הזריחה, התעוררתי לחדר חשוך, הנייד האיר, לחצתי בטעות על כפתור לא נכון, נדלק המסך על סרטון, בחור צעיר, עטוף בגוף כבד משקל אולי מעט קיצוני, יושב על כיסא ומביט הצידה באדישות אולי עצבות, ולפתע יוצא ממנו הקול הכי מלאכי, הכי אותנטי, והוא שר" -תזרח כיהלום!"

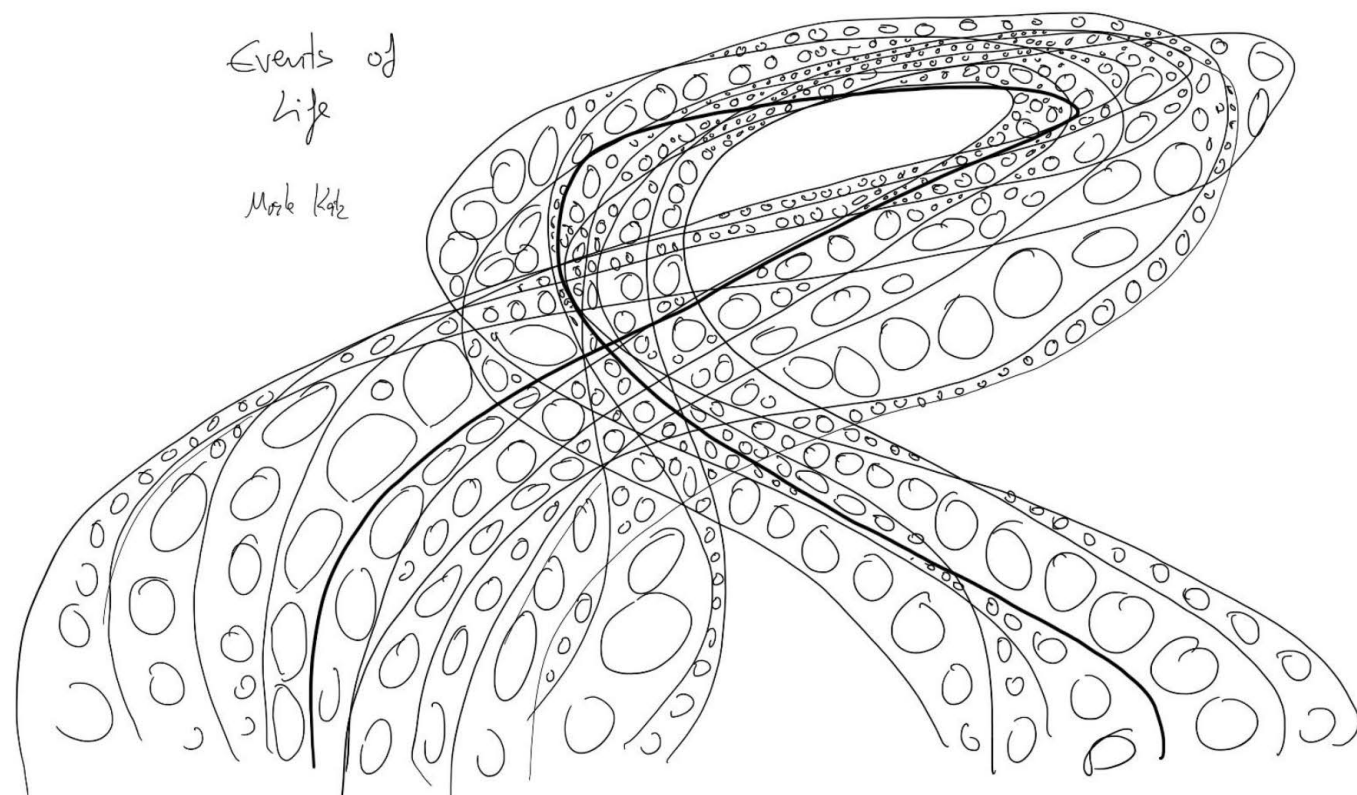
והוא שר על כוכב נופל ואור שעל המים, וחיים שלמים במילה, ואחדות והכל כתפילה, שמימית כי היא עוברת דרך אדם מואר כשמש. אני מכיר את השיר של ריאהנה שכתבה סיאה, אבל זה נועד להגיע, לאותו בחור צעיר שיושב מרוכז על כיסא, וכדי שאראה ואזכור, שזריחות אמיתיות הן לא רק בשמיים...

לא הספקתי להתעורר לזריחה, אבל מה ששמעתי היה חזק יותר, מכל בוקר אחר, ראיתי זריחת נשמה בתוך גוף. והוא ממשיך לשיר לבד, וסביבו אנשים יושבים ומחכים לרגע שיוכלו להצטרף בהרמוניה ולהשלים את האור שזורח ממנו, כעננים מלווים, והוא צובע את הבוקר שלי בצבעים ואורות משתנים, וגם אני חלש מול האמת, ולא יכולתי אחרת מאשר לפרוץ בבכי.

כמה יופי יכול, האדם ליצור בכוונה וקול. נשמות ממתונות לזרוח מתוכנו כשמש, וכשזה קורה, אתה יודע, שחזרת, לזריחה הנצחית שממנה באת.

יהלומים בשמיים...

בשמיים ערפילי זהר ,
מאירים את הדרך באור נוגה,
אתה מביט סביבך,
מחפש כיוון,
האור תמיד בא מלמעלה!
תמיד.

אירועי החיים...

לפעמים אני פוגש אנשים שבאים כדי ללכת, לפעמים הם נועדו כדי להישאר. לפעמים אני פוגש מלאכים חיים, כאלה שיש להם את ה"אל" חקוק בשמם, והם מזכירים לי את הטוב והטהור ואור הנצחי שהם מביאים איתם לעולם. אני מתקשה לדבר איתם, לרוב אני שותק ובוכה מהתרגשות ויראה. אולי כך הרגיש משה אל מול הלהבה?

אותן אלות חיות, פיות קסומות, גם כשהן חוזרות אל מקורן, אתה לא תשכח, שכך- מרגיש אדם שפוגש מלאך. הם מסתובבים בינו כאילו רגילים, כאילו מדברים, כאילו ילדים, כאילו חיילים. אם יתמזל מזלך, תדע, שזכית לפגוש את האל! בכבודה ובעצמה...

ספסלים...

וביום מן הימים נשב על ספסל מול הים, אל מול הגלים הכי זקנים ועייפים שעשו את כל הדרך מלב האוקיינוס ושרדו להגיע עד החוף, לבנים, גלי שיבה אחרונים, שמנשקים את האדמה.

אנחנו נשב על ספסל, כי כך רצה הגורל, של כל אלה שזרעו אהבת אמת, שנראית, בדמות שני אנשים שעדיין מתחבקים, עדיין צובטים אחד לשנייה בישבן, עדיין קוראים מתוך ספר המילים שכתבו בזמנים שהנשימות היו מתוקות, ויד לא עוזבת יד גם בסופות, עכשיו, על הספסל הזה מול הדויד הטבע, אנחנו עוגן.

ספסלים נועדו להזכיר, שלוה נשכחת כסלע אל מול החיים. הם תמיד במרחק מדויק מהרעש של צעקות הגלים וצחוק הילדים, וקולות השחפים שחגים מעל בענווה. הספסל הוא בית למנוחה, מקדש של הרגע הזה, כמה לחישות ותפילות עברו בין חריציו, מלח הים ודמעות מלוחות מתערבבות בין הסדקים של העץ, שהיה פעם לחלום בידי נגר מלא השראה.

ספסלים לא נועדו לאנשים צעירים שעוד לא לבשו את כובד הזיכרונות של החיים, הם עדיין קלילים, רצים, מחפשים חוויות, למלא את המזוודות של הרגעים הנצחיים. ספסלים נועדו לגיבורים ששרדו, מלחים שחזרו, מהרפתקאות שמאחורי האופק, והם פה עכשיו כדי לספר את האמת הטוהרה, את מה שהביא אותם בחזרה, את הסיבה לכל מה שזז ומשתנה ומתכלה ומתחדש ומחפש מנוחה.

על ספסל מול הים, אני יורד למצולות, וקם לשאוף אוויר, אני מדמיין את עצמי כאחרון הלוויתנים שמצא סוף לנדודים, וזה נראה בדמות צביטה בישבן וצחוק אוהבים...

פאדו...

שירי גורל נולדים מגעגוע לעתיד, למה שהיה יכול להיות אם רק ניתנה ההזדמנות לחוות עוד קצת ממה שעבר ונעלם.

פגשתי בפאדו, בשיטוט אקראי ברחובות ליסבון, ברחובות הצרים שנמתחים כמו שורשים עירוניים, ולצידם פתחים פתחים של חנויות ומסעדות קטנות.

הצבעים מהפנטים, אין כלל או חוק שמוביל, ועדיין, הכל מתארגן וחי ביחד בהרמוניה. שתיתי יותר מידי ז'ינז'יניה (ברנדי דובדבנים) מתוקה, הזמן משתנה בהדרגה,

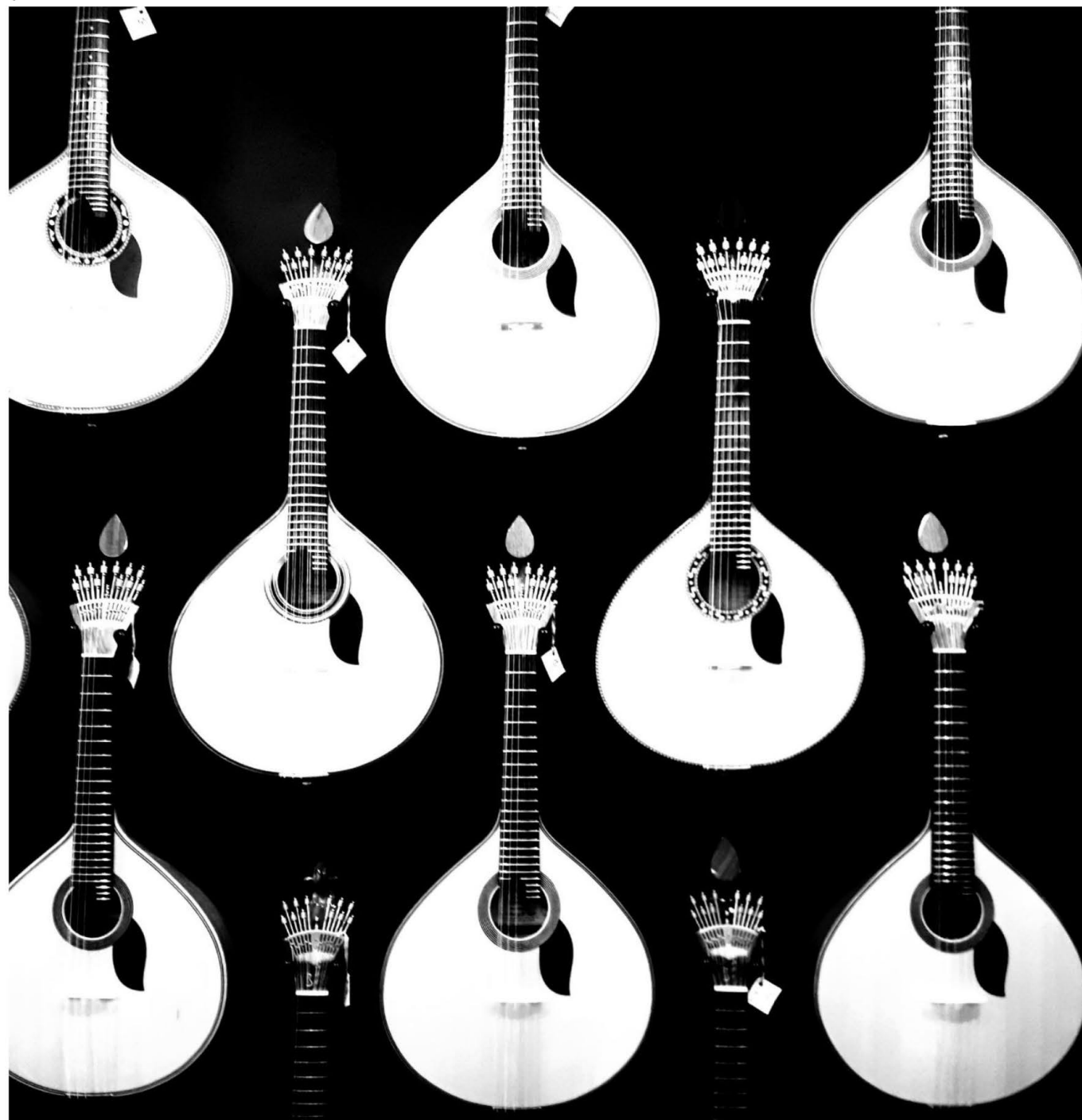
האורות החלשים מאירים את קולות הנגינה שנשמעים מרחוק, צלילי געגוע.

נכנסתי פנימה למקום קטן, אישה עומדת בשמלה אוורירית והתנועה קלה כקול הגרון, בטוחה בעצמה ובסבל שהיא מדקלמת, היא מובלת, על ידי הרגש וגיטרה מקומית שפורטת על מיתרים חדשים שלא שמעתי.

אתה מהופנט מהמראות, מהקולות, מהאווירה שכל כולה זיכרון למשהו שלא היה, ועדיין זה חסר לך מאוד. היא שרה על החיים הקשים שעברו לה, ואהוב שעזב, ועל הים והגלים שלקחו אותו למרחקים, ואני דמיינתי את כל מי שפגשתי והשארתי על החוף, כשעזבתי למסעות ונדודים.

ואולי הם שרים וזוכרים אותי כשמסתכלים על השמש ששוקעת בצבעים, ואולי נשכחתי, ואולי נשארתי כהבזק זיכרון שיצוץ מתהומות השכחה ביום מן הימים.

הנדודים מיצרים געגוע, התנועה הופכת אותך לשיר גורל, על כל הרגעים שלא חוו איתך, על העתיד שיכל להיות אילו נשארתי ולא בחרתי, להפוך למיתר מהדהד בגיטרה...

«Πλουμιστές λευκαπίτισσες συν δυο, συν τρεις στο κέντρο και στη κουβέντα»
«Embroideresses (called ploumarisses) from Lefkara gathered chat while doing embroidery»

כוונה...

בכפרים נידחים, מול נופים שלווים, נשים טווות חוטי כוונה אינסופיים, שחצו אותן במהלך הדורות, די.אן.איי של נשמות טהורות שמביעות את עצמן במלאכה זמנית. כל סימן תפירה ידני, מלווה בתפילה שעוטפת את הבד בברכה.

לפעמים הן צוחקות על זקני הכפר, לפעמים מרכלות על אהבה סודית, בין לבין הן מנגנות בשתיקות עמוקות ומזמורי גורל אימהות.

ואני שואל את עצמי, כמה פעמים שכבתי מתחת לשמיכה שנעשתה במלאכת כוונה שכזו בידי 6 נשים, אסופות שיער ומטפחות, כנזירות במקדש החיים המעשיים... כמה הייתי רוצה להיות חתול סקרן שמתחבא בתוך הבד הלבן ולומד את תנועת הידיים העתיקה, שסוחבת על גבה את כל תרבות העולם האנושי.

כמו אותם הדגלים שנמצאים בשבילים הרחוקים של ההימליה, דגלי בד קרועים שעליהם מילים ותפילות שכל כוונתן, דווקא בשממה, להינשא על גבי הרוח ולהגיע ולפזר ברכה לכל קצוות העולם. לפעמים, מעשה אדם שמקורו בכוונה טהורה, גם אם הוא לבד בכפר נידח או מול מסך, המילים והכוונות מוצאות את דרכן על גבי הרוח ומגיעות לכל פינה כדי לעטוף את הלב כשמיכה רכה, שנטוטה בידי האהבה...

גם לאבן יש חלום...

אנחנו מוקפים חלומות והשראה, כל חפץ, כל מקום, כל דבר שאנחנו עטופים בו, היה פעם לחלום והשראה אצל מישהו. ההשראה צדה אותנו, מחפשת בסבלנות את זה שמסוגל להוציא אל הפועל, אל המציאות, את מה שרוצה להתממש, וכשרואה בקצה העין, את "המסכן" התורן, זה שנתן לעצמו בהיסח דעת, להתחבר לתמימות ולצניעות שבתוכו, בדיוק באותו הרגע, נורה חץ מלא אור, שעובר דרך עננים וצמרות עצים, וחלונות זכוכית, דרך קירות וקירות הלב ואז, פוגע בדיוק, ואתה לא מבין ומבין מה קרה.

זה נראה כהשתלטות, אתה לא יכול אחרת, מאותו הרגע אתה לכוד, בתנועה שלך, לא שלך, אתה מרגיש שכל היקום עוזר לך להתקדם כאילו נקשרת ל-100 סוסים דוהרים, דברים מסתנכרנים כאילו הכל נכתב מראש, האנשים שלא האמנת, דופקים לך בדלת, אתה חולם בהקיץ ללא הרף, המציאות היא סתם המלצה רגעית, אתה, בורא עוד אבן דרך, בבריאה האינסופית.

כל דבר שפוגש אותך כשאתה שיכור מהשראה, הופך לחלום. כל חפץ נשאל אותה השאלה- מה חלמת אתה לאחרונה? וגם אני פגשתי פעם אבן בתוך קשת עתיקה, ושאלתי אותה כילד, אבן אבן, מה את חולמת להיות? והיא ענתה, אני רוצה להיות שקופה!

פעם בחיי, אני רוצה להרגיש את הקלילות, את האוויריות, את הריחוף ולא את כל העומסים והכוחות שעבדו עלי כל החיים שדחסו את כל מה שיש לי בפנים, ועוד באו אנשים, ויצרו לי צורות, הפכתי לכל דבר שאפשר להיות, רק שכחו פעם אחת, לקחת אותי, ולשחרר אותי מעצמי, ולתת לי להיות מה שכל אבן חולמת להיות- אני רוצה להיות שקופה!

אז לקחתי את האבן וציירתי עליה עם ניר שקוף, רק את הורידים והגוף, רק את קווי הזמן בכף ידה, את כל הזכרונות מאז שנולדה, והכנסתי את זה לזכוכית שקיבלה על עצמה להיות, נשמת האבן השקופה.

הכל חולם להיות, כל גרגיר אבק, כל טיפה, כל עלה כל דבורה. הכל חולם להיות דרכנו. וכל מה שנותר, זה לקבל על עצמנו את המלאכה...

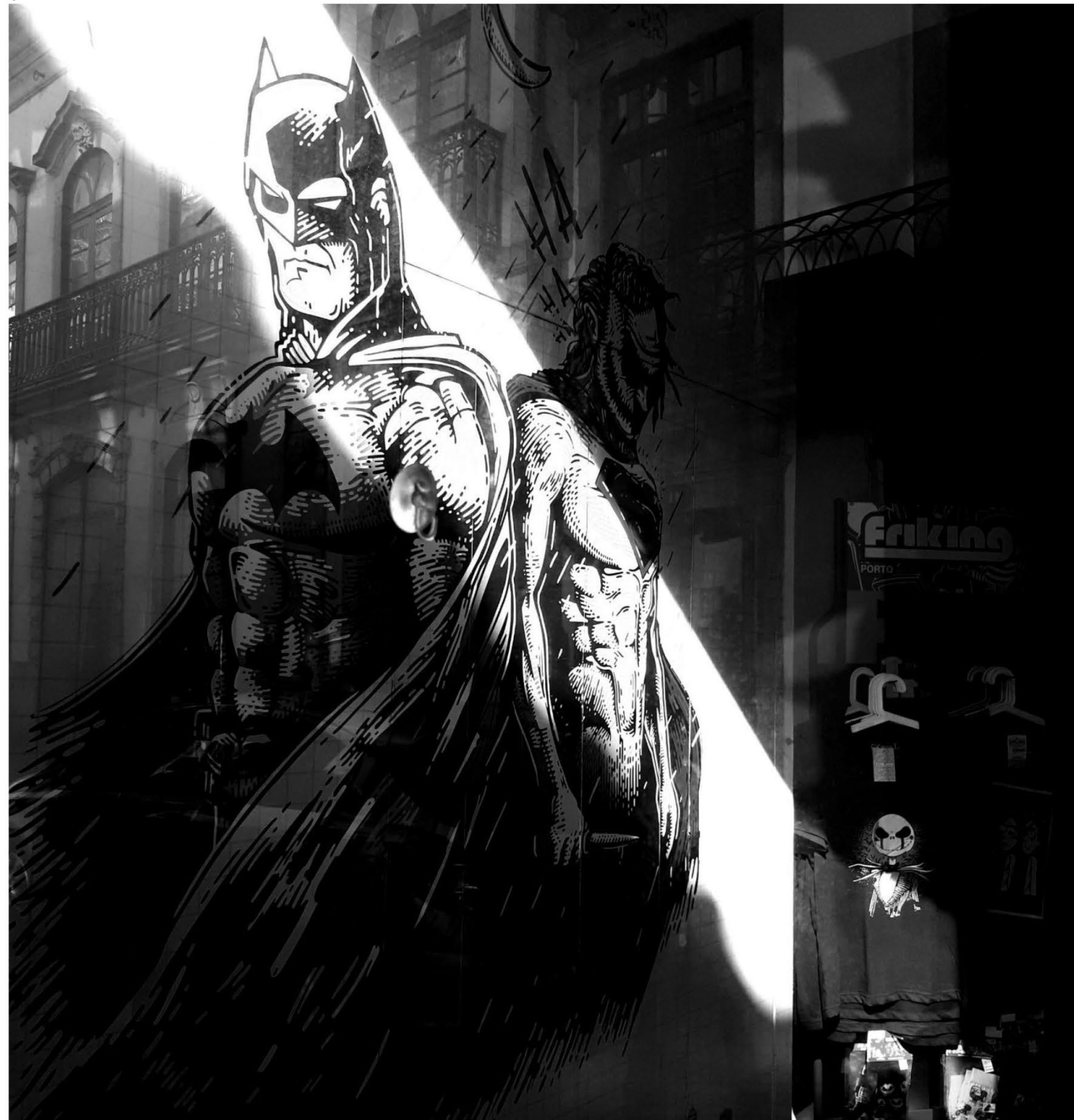

אלזה...

היא צחקה...אלזה, מאיי פהרו. היא לא פגשה מעולם ויקינגי יהודי שאוהב את השמש, ונודד בלי סירה וצוות חובלים. תבוא ותראה מה יקרה, היא הזמינה, ותביא מעיל מעור של אריה ים. יש לה שני ילדים 14, ו 5 והיא התגרשה לפני חודש מויקינגי אמיתי. התחתנה בגיל 20 והיא רווקה פתאום, לראשונה בחייה, ויש לה עיניים כחולות ככלב האסקי ובלונדינית ככתוב בספר החוקים של המראה הצפוני. האקס התקשר. היא עזבה וחזרה לחום הרגעי שבבית העץ ובחוץ, שלג של הצפון הכי צפוני, כי יש להם בתים עם גגות דשא, ומגדלי אור מפוזרים כפיתיתם לבנים שנוצצים, והאדמה עולה מן המים כמפלצת שקטה מהמצולות.

היא צאצאית לתרבות שחלפה מן העולם של אנשי ים, של אנשי עם...היא לא תחזור אלי. אני מהקצה המדברי של העולם שלה. אני פטה מורגנה, אני הזיה וירטואלית נעימה להתחמם איתה בין שיחות טלפון ותה צמחים על כורסא מפנקת ליד האח...

אלזה לא תחזור מן הכפור. ואני, אעלה שוב, על אוניית העץ שבביתי למסעות החלום בהקיץ, רב החובל יצעק, יכה בתופים שיתנו קצב לחותרים העייפים, קחו אותי ליבשות ותרבויות ונופים שלווים, כשמאחור, מאחורי הדלת והמסכים, מאחורי המפרשים, רעשים ותמונות של אבק מלחמה.

מסיכות...

בכל פורים, הייתי מתחפש לדרדסבא. הוא היה הגיבור שלי, הזקן עם הזקן הלבן, ושיערות השיבה, והחכמה הרגועה והשלווה, גם כשיש סכנה, הוא אף פעם לא שובר את הכללים, הוא מחזיק את המרחב לשאר הדרדסים, כעוגן לחזון, למצפן המוסרי, האמיתי שאליו צועדים בצעדים קטנטנים...

בכל שנה, הייתי מחכה בקוצר רוח לשים את התחפושת של הסבא, עם הכובע האדום, והזקן הלבן, והייתי בטוח שקיבלתי כוחות על, של חכמה נדירה והייתי מקפץ ועף כמו שד, מספה לספה, לכורסא לרצפה וזועק בקולי קולות שמעצבנים גם נפש עדינה, אני גיבור על!! אני גיבור על!!

אתה לא גיבור על, אתה גיבור תחת! אבא שלי היה צועק בחזרה, ולא הבנתי שזה משחק מילים, לרגע חשבתי שיש גיבורים של ישבנים.

בכל פורים אני נזכר שבשאר ימות השנה, אנשים לובשים מסיכות ללא הרף, תפקידים ודמויות ופחדים וחלומות, כולם מסיכות שמסתירות את האמת הטהורה, זאת שאתה מגלה כאשר אתה מקלף אותם שכבה, שכבה, עלה ועלה נידף ואז יש רגע של גילוי ותדמה- מי את, מי אתה?

מסכות לא נועדו לגיבורים אמיתיים, בימים של חלומות מתוקים, אני בוחר להיות גיבור, לא כזה של מלחמות, אלא גיבור של רגעי החיים הקטנים שדורשים התעלות, שדורשים אומץ לב, להתאהב, ללא כוח או התנגדות...

עד שמצאתי אותה...

על סירה אבודה בזמנים, הו רב חובל כמה חופים ביקרנו, נשארנו, לבד, אני ואתה, הבטחת לקחת אותי בבטחה, בלי פחד, עד, שאמצא אותה שם מחכה בזרועות בטוחות ונשימה רכה, הבטחת סוף לכל מסע, אחרי שנדדנו במדברים הכחולים.

כמה עברנו רב חובל, צעקנו שהאדמה קרבה, איבדנו את הדעת והכיוון, כמעט שטבענו בנחשולים, כמעט שנבלענו במצולות ממפלצות וכשפים, והחשכה עטפה את כל האופקים ונשארנו ללא תקווה בין מים למים. ולא עמדת בהבטחתך, הו קפטן שלי, וקיללתי כל אל שהפריד אותי ממנה לפני מאות ואלפי שנים, כשהיינו מאוחדים באור אחד, כשלהבת רוקדת שקשורה בגחלת.

והנה בתוך החשכה, אור בוהק, מהבהב, רוקד כציפור כתומה, היא מסמלת לי לבוא, קדימה הו קפטן חתור אל שערי הסימנים שחצובים באדמה, חתור אל לב האהבה שהופכת אבן לזהב, חתור אל האור שלה, אל הקריאה שממנה באתי, חתור למגדלאור שהיא בנתה לי.

עד שמצאתי אותה, תן לגלים לקחת אותנו כציפור, סוף סוף, וסוף לחיפושים, אני חוזר הביתה קפטן הו קפטן, הרם את העוגנים, אבל אין מענה, ואין תנועה, ואין קול או הבטחה, האור כבה, המגדלאור נדם, רק רצתה לומר שהיא שם, מחכה ליום שנהפוך לדגים חופשיים, לילדים נצחיים, לקעקועים על יד שמתחברים בהשלמה.

ים, שמש, רוח, הבריאה. מכל הבית שהיא הייתה, ישארו מילים וזיכרון נצחי לאהבה...

צללים...

בכל מילה שנאמרת באהבה, נברא, מלאך אחד ללא צל, רק אור. בצל כולנו שווים, כולנו דומים, החושך מאחד את שאריות השכבות הזמניות שלנו שנעות איתנו לכל מקום.

בצללים אנשים, מרגישים בטוחים, החושך מכסה כגלימה, צללים נבנים כעמודי היכל סודי, ושם, טקסי קודש לסודות ולסטיות ולמחשבות העצורות, הצל מושך אליו את החלומות האסורים החופשיים שנועדו לאנשים בתנועה.

הצל מחובר לנו לרגליים, נבנה על כל מדרכה וקיר, לא מפחד מהלכלוך או האבנים הסדוקות, בכל מרווח או ריק תמצא צל שזועק, את מימדי העומק.

ליצירה אין צל, היא באה באור, היא באה בלחש, בחוקים עליונים, שישה כיוונים, שבעה שבילים שמובילים לשמיים וחזרה, שבעה כוכבי לכת מתערבבים לנקודה, אחת קטנה, למילה, זמנים מתהפכים, אלף שנים כיום בימים, והנה אספת את כל המלאכים כולם שנעמדים סביבך כטקסט השבעה, עבורם אתה "בעל הצל", יצור חי שעוסק בבריאה, אז מה תהיה המילה הבאה?

הכל ממתין למילתך, שתברא עולמות, רגשות, שתכריז על בוא החלומות בהקיץ כאמת חיה, שתבנה את הקשתות שדרך מתמסגר האופק הכחול והשקיעה. כמה כוונה והמתנה למילה הראשונה, שצומחת מהצללים, מהתוהו שלך...מילה. סוף! או התחלה!

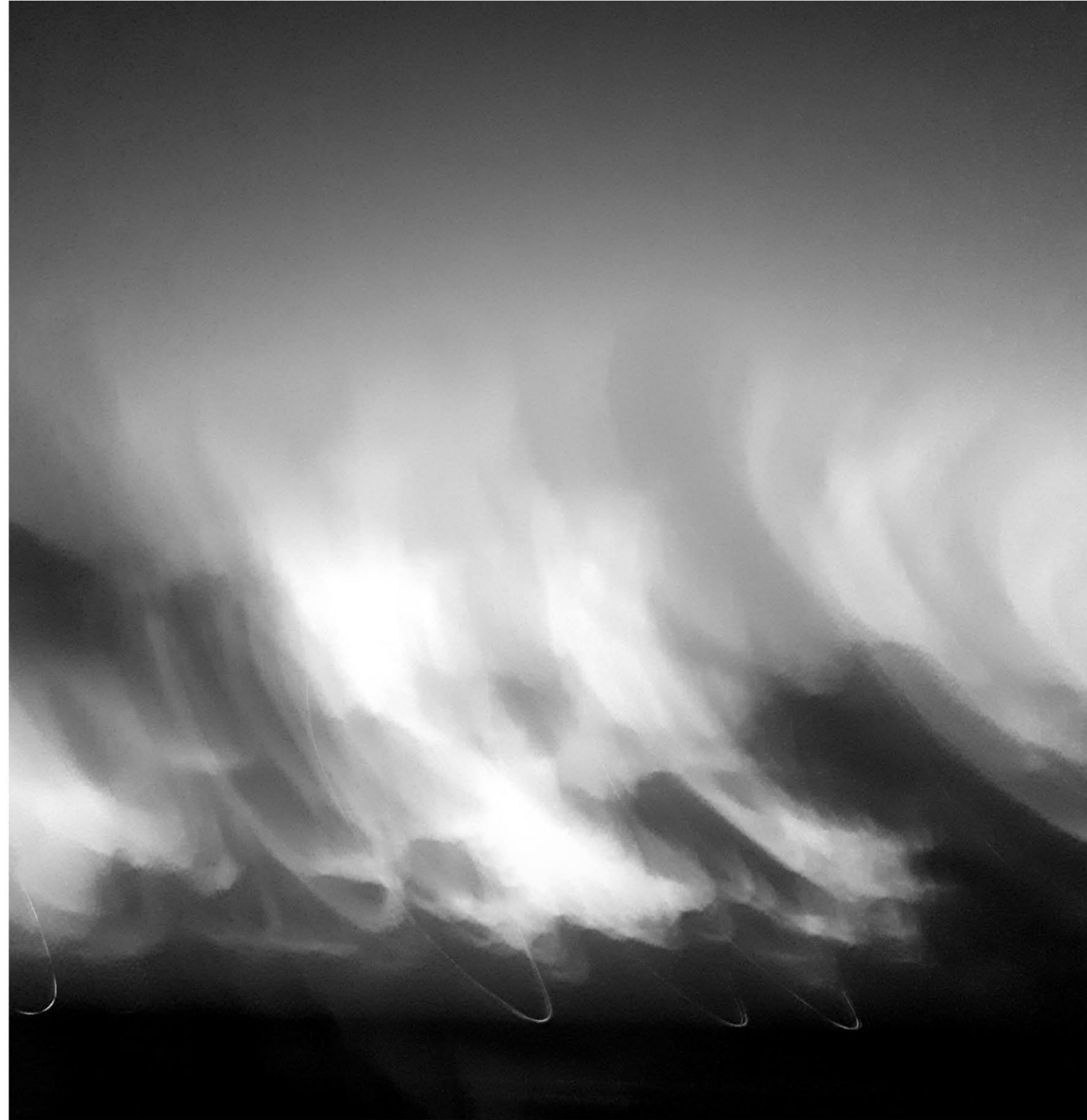
פריחה מוקדמת...

לפעמים נראה שהכל הפוך. ההליכה היא מעוף, השורשים שלך באוויר, הענפים באדמה, אתה מתמלא ומתרוקן באותה הנשימה, קודש וחול מתקיימים בכך בסתירה משלימה.

אתה נוגע כדי לבדוק שאתה קיים, גוף וחומר, ועדיין בתוכך, אתה סך כל החללים הריקים, סך האורות, סך הפרצופים שעברו דרכך בחיים,

הכל מתאחד בסדקים שבך, הדברים חוזרים לראשיתם, ואז חולמים על הדרך חזרה.

לפעמים נראה שהכל ברור, כשאתה במעוף, מלמעלה, הכל מתאחד, הכל אחד, ככל שאתה מתרחק ומתרחק, החיים מצטמצמים לנקודה רחוקה, מוארת בין מיליוני נקודות, מלמעלה קל לך להיות, האל שבורא עולמות, ואז... כשהרגליים חוזרות לאדמה, אתה שוב עלה וורוד שנושר מעץ הדובדבן, נופל לאט לאט ברכות אינסופית, כך אתה הופך להשראה רגעית, למי שחיכה לך כל החורף...

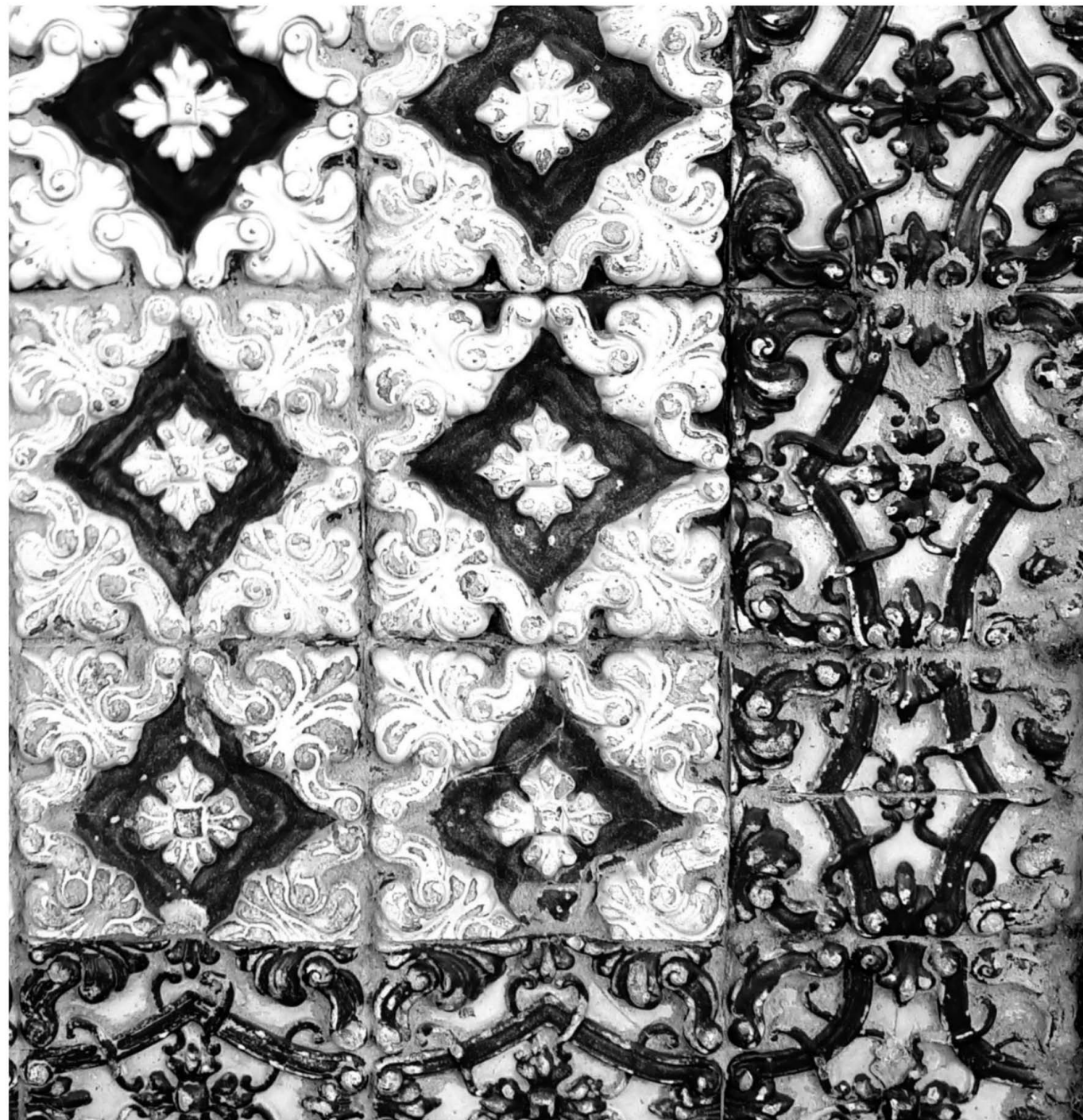
נסתר וגלוי

פעם, לפני הרבה זמן, קראתי במקרה בספר, משפט שנשאר איתי שנים עד שאגלה לימים, למה התכוון המשורר כשאמר- יש מעין אינסופי שממנו יוצאת ההשראה לכל עבר, וכל מה שנותר, הוא למצוא את הדרך, לשם.

ככה זה, כשמשפט בוחר אותך, מהדהד, רוקם נוכחות וחי בליבך עד לרגע שתבין ותשחרר אותו שוב לחופשי כציפור פצועת כנף שחיפשה ריפוי רגשי. וחיפשתי את המעיין, ואת הדרך לשם לא אוכל לתאר, כמו לצייר, מחדש נוף מדברי שנשטף בסופה. זו הייתה דרך ארוכה, לחזור חזרה להתחלה שלי ושל כל מה שהיה, למה שנסתר מאחורי שכבה ושכבה.

כשהגעתי, ראיתי אותה. את ההשראה שמזרימה זרמי אמת חיים, מעיין קסמים על אדמה חרוכת סדקים, ומשפטים חדשים מחפשים להתעטף באדם.

והנה שלי: "נביעת הרוח, כנביעת העולם..."

פרטים...

ישנם אנשים שיודעים לתרגם את הטבע לחומר. הם לומדים כנמלים סקרניות, בוחנים, ומנסים ובודקים, בימים ובלילות, שעות ושבועות וחודשים, במחזוריות ובמעגלים, עונות עוברות, פרחים נושרים מהענפים, ציפורים נדדו וחזרו, עצים התייבשו וצמחו, גלים נשטפו, השמיים בכו, הדובדבן שר את חייו בוורוד, והם עדיין מנסים ומחפשים את השלמות.

ואז, מגיע רגע, כמו פריחה מהירה, היד בטוחה, החומר חיכה לקבל חיים חדשים. תנועות נצרבות כקווים, ישרים, מסולסלים, צורות נפערות לחללים, חלקים מתחברים כמו קסם, בלחש, בתפילה. ואז שתיקה.

מה שהיה לחלום, קם עכשיו לתחייה!

חופשי לחלום...

לחולמים בהקיץ יש תנועה ברורה,
 הראש מחפש תמיד את השמיים,
 העיניים נמשכות לאופק,
 הקולות שנשמעים הם רק אלה,
 שיודעים ליצר רוח מתחת לכנפיים.
 העולם קיים רק כהמלצה,
 רגע לפני שאתה משנה ומפרק ובונה מחדש.
 זה לא אומר שאתה לא חושש,
 זה רק אומר שאתה לא יכול אחרת!
 וכך תמשיך, עד שלא נשאר לך דבר, מאשר, תשוקת היצירה...

חמש המכשפות מבלאל....

אני מגיע למקומות בעקבות חלומות. קראתי מודעה שמבקשת מאנשים כמוני לתכנן תיאטרון על סלע, על צוק שבקצה העולם. צוק מופרד כמעט מהיבשה, רובו בתוך המים, ושביל מוביל מהעיר ומעל הגלים השוצפים, שם, על סלע עתיק, אנשים חולמים להיפגש ביצירה, להביע רגשות כהצגה, מילים מעופפות בדרמה אל מול הים הזועק כתפאורה. ויהי יום ראשון.

כשקראתי את המודעה, ידעתי מיד שאני לוקח על עצמי את המסע, וכבר שבוע לאחר מכן, הייתי על טיסה לפורטוגל. שכרתי רכב והגעתי לעיר חוף קטנה, מגיעים אליה כמה גולשים משוגעים במהלך השנה, להנות עד מוות מגובהם של ענקי הטבע. במרכז העיר כנסיה קטנה, ורחבה ומסעדה שמגישה את אותה המנה בכל שעות היום, יום שני.

ואני כבר מבקר בכל שעות היממה על הסלע העתידי להיות תיאטרון עירוני, וסופג ומנהל דיאלוג עם המקום כאילו היה חבר ישן משכבר הימים, והצמחים והאבנים והחיות והציפורים מגלים את הסוד שנשמרים לאנשים הכי עדינים, ורק אחרי שנכנסתי למים וגלשתי על הגלים, כי רציתי להרגיש את הכוח של הטבע שמשפיע מסביבי, הם היכו בי ונפלתי כפרפר, ולפני שמצאתי את נשמתי בחזרה, ידעתי מיד מה עלי לתכנן- את המקדש לשבריריות האנושית מול הכוחות של הטבע. תיאטרון! יום שלישי.

אני מתעורר עם לב רחב אך שברירי, והכל סימנים סביבי שמעידים על בואה של סופה. העננים יורדים עד לגובה הכביש, שקט מופתי, אף תנועה או צליל, הדלקתי את האח, והחלון שמשקיף אל הים נראה כמו שהייתי בטיסה נבלעת בתוך ענן כבד, וכל מה שנותר הוא להתפלל או לצייר. אז ציירתי תוך כדי תפילה עד שנרדמתי עם הראש בתוך הרישומים. יום רביעי.

בבוקר הכל עוד מלא באובך, אני יוצא אל הרחוב, נוהג בזהירות לחפש חיים. באחת הסמטאות, ממש בהפתעה ומהירות, דמות קטנה כגמד שחור, נעמד מול הרכב ואני עוצר בפתאומיות ובהלה, פותח את החלון, אישה זקנה, ממלמלת בתנועת יד שאבוא. יצאתי, ונכנסתי אחריה אל מעבר לדלת העץ העתיק של בית הדייגים הקטן, ובפנים חושך וכמה נרות, ועל הרצפה אישה מבוגרת גדולת מימדים, שוכבת ומדממת מרגלה, כנראה נפלה ולא הצליחו להרים אותה וחיפשו עזרה, ומיד הבנתי, למרות שלא דיברתי את השפה. רחמים לא דורשים מילים, והרמתי אותה, לקחתי אותה אל המיטה, שמתי אותה במן זהירות ויראה, היא הייתה מבוהלת או מיואשת, והחזקתי לה את היד, היא רעדה, נשקתי לה במצח ונתתי לעיני לומר לה בשפה עתיקה, שהכל יהיה בסדר...

לאחר שנרגעה, רציתי לצאת, הלכתי אל אזור הכניסה, ואותה זקנה קטנה, טרקה את הדלת מבפנים, לא שמתי לב, אבל הייתי מוקף 4 נשים, שמחברות ידיים ואני במרכז, והן ממלמלות ועיניהם עצומות, וההיא שנפלה מהחדר השני, עשה רושם שניהלה את האירוע בקולות. הייתי קפוא, הבנתי שאני לא יכול ללכת עד שסיימו. לא הרגשתי לרגע מאויים. הבנתי שקורה כאן משהו שדורש המתנה אז חיכיתי. והן היו במקום אחר. מסונכרנות, הקולות התערבבו כמערבולת שמתגברת ומתגברת ועולה ומסתחררת, ואז לפתע הכל עוצר. דממה...

הן פוקחות את העיניים, פותחות את הדלת בחריקה, אני יוצא בשקט ועיניי מודות אך ללא ידיעה והדלת נסגרת. יום חמישי.

זה היום האחרון, ואני סיימתי את התכנון, וכבר הבנתי שהמבנה צריך להיות כפרח שברירי, וחוטים ובדים נמתחים ואורות מתחברים כטקס דתי, ועוד קסמים כתפאורה למילה הנאמרת ברגש על במה, והלכתי לבקר שוב בסמטה למקרה שאראה את האישה הפצועה. לא היה שם אדם. יום שישי.

חקלאות

במחשבה שנייה אני חקלאי חרוץ ומלא בתקווה חסרת גבולות. בחישוב גס, הוצאתי לעולם, יותר משמונה וחצי מליארד זרעים. ועדיין, לא קצרתי את הפירות...

פעם...

פעם ידעו לבנות קשתות, להשאיר תמונות ממוסגרות של נופים משתנים. פעם לשתיקה הייתה משמעות, למילה הייתה כוונה, לדמיון היה ערך.

פעם הייתי מטייל ואוסף קונכיות ואבנים, בוחן אותם במשך שעות וימים, חוקר ומצייר ומנסה להבין דרכם מה זה בית. שמרתי אותם איתי, לקחתי אותם לכל מקום בעולם שנדדתי וחיפשתי את מקומי, הם הזכירו לי את החוף הישן והפשוט והצנוע שנשאר מאחור ולימים נראה בדיוק כפי שהיה.

פעם, לקחתי את כל הבתים הקטנים שאספתי, הכנסתי לשקית גדולה, הלכתי לאותו ים שממנו באתי, וזרקתי אחד אחד, חזרה למצולות, בתפילה והוקרת תודה בטקסיות שהמצאתי באותו הרגע.

עד היום אין לי תשובה ברורה לשאלת הבית הנצחית, שעוברת לה בין דורות וגלגולים ומעגלי החיים ובין קשתות וגלים.

הפעם, אני מרגיש שהתשובה מתקרבת, היא על קצה הלשון. הפעם, יש סיכוי, שאמצא...

בית לדייג...

בתוך רשתות וקשרים ופתחים קטנים, שם חי הדייג, חופשי בתוך הרשת של עצמו, נתפס בחכה. אל מול הים והגלים ובין ההצללות הנטושות שבחופים, מעל החול, בין לבין כסירה. לפעמים שקוף, לפעמים נסתר, לפעמים נע בחופשיות, לפעמים נסגר.

דרכים....

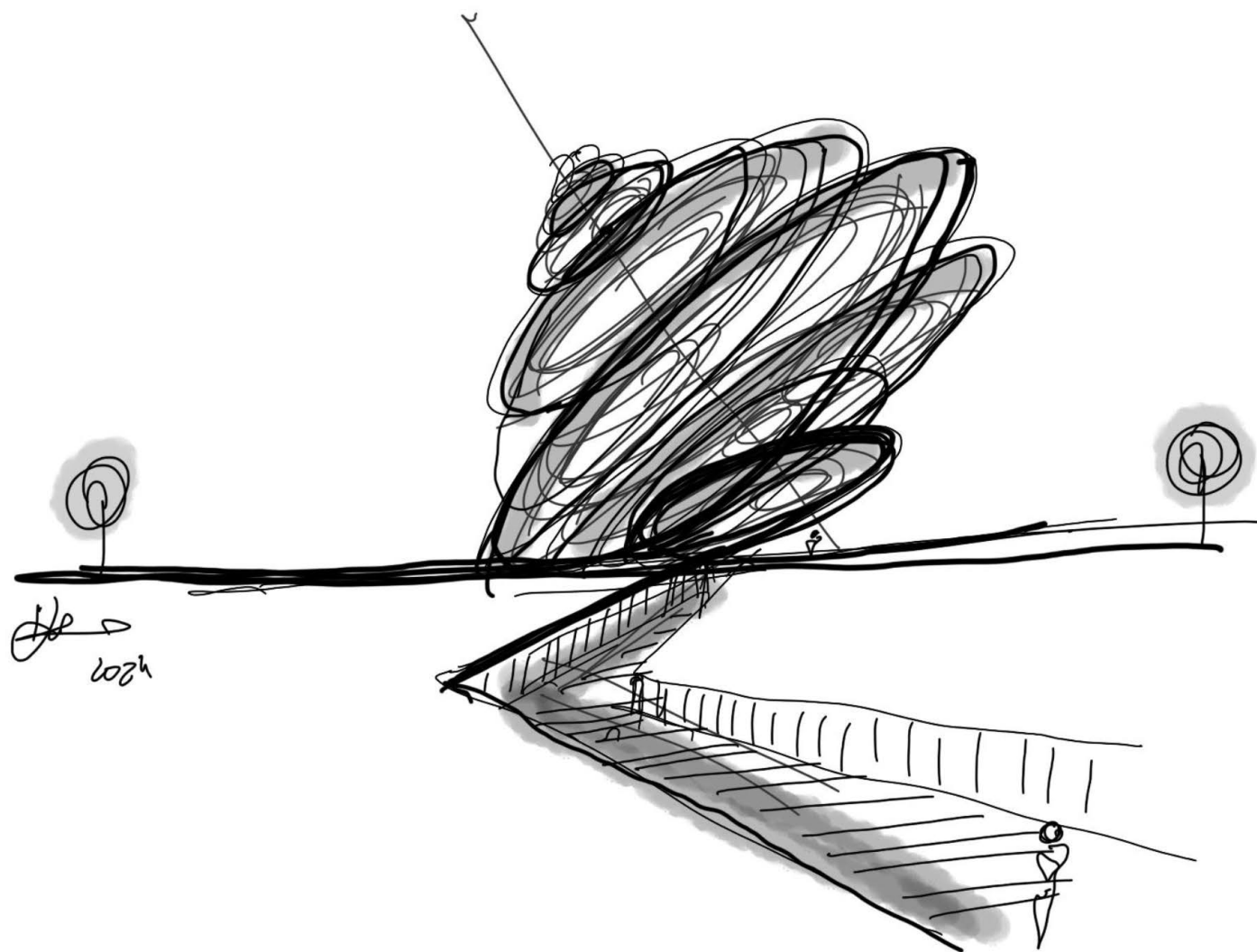
כשהילד מוכן, הדרך נפתחת מעצמה,
מתגלה כקשת מוארת, כאילו נסללת עבורו במיוחד, אבן אבן.
כשהילד היה ילד,
כל שלולית הייתה לים,
שנחצה לשניים בהינף יד,
הכל היה מלא בנשמה, וכל הנשמות היו לאחד,
והאחד היה בתוכו, וכל העולם עמד מאחוריו.
לא היו לו הרגלים, לא דעות של גדולים,
והבלורית לא הפריע לו מעולם כשרץ ברחובות בין אנשים.
כשהילד נשאר ילד, הדרכים נפתחות ללא מאמץ,
האור בונה עבורו שדרות וכיפות וכיכרות,
והוא יעמוד, תחתם. בפליאה.
ויחלום, שביום, מן הימים,
הוא יבנה דרכים וקשתות שיובילו הישר- אל העננים!

נמלים...

בתוך כוס קפה, אני מגלה נופים. שמים והרים ואגם. עננים מיניאטוריים מתכנסים לסופה, אם אזיז מעט הצידה, יהיה פה אסון אקולוגי בקנה מידה שולי. אולי כמה נמלים ירגישו שהאל רוגז ונקמני ואחת מהן תעצור, תעמוד על שתי רגליה האחוריות, תצמיד מחושים בתפילה, תבקש מחילה. ומכיוון שאני סלחן, אעמיד את הכוס על השולחן בעדינות, החיים יחזרו לשגרה, והנמלה, תחזור לחפש שאריות של פירורים כדי לאגור לימים הנוראיים שמפתיעים תמיד ללא הכנה.

גם הלילה, הידיים משולבות כברכת כהנים, שמישהו יניח כבר את הכוס ונחזור לפירורי החיים...

הבית ללב השבור...

לבבות שבורים, נועדו להזכיר, את האחדות. אין שברים, אין פירוק, זה הריק ששוב מחפש את האור.

נצח...

אני אוהב לראות מקדשים עתיקים, מעשי אדם, שמשתבחים בצלקות הזמן, בכמה קורות שבורות, ועמודים דהויי צבע.

פעם ניתנו הוראות מהשמיים, פרטי פרטים נצחיים ותכניות אדריכליות ששורטטו באור. כמה זמן הוקדש לחיפוש השלמות? נצח!

תיאורים על גבי תיאורים, שלוש מאות ועשרים פסוקים, יותר מכל העולמות והכוכבים, הוקדשו בתיאור משכן, בית, לנצח הנצחים.

ועדיין לא נמצא החומר ששרד את חוקי החיים המשתנים, מלבד, המילה, שעטופה, באור.

מבטים...

אני מסתכל מסביב כל הזמן. אנשים באים והולכים, חלקם במהירות, חלקם איטיים, וכולם מביטים ל-4 כיוונים, מחפשים משהו. אולי סימן.

אני הולך לים ויושב בנקודה מדויקת, ממש כמו ציד, ממנה אפשר לראות הכל, גם למרחקים, גם לעומק.

מה אתם מחפשים? אני שואל בלי קול.. וכאילו ששמעו את השאלה החרשית, וכולם מפנים מבט בבת אחת, לסקרן שבפינה, שהעז להיות תמים, בימים, שהכל חד ומלא קוצים.

ולכולם אותה תשובה. העיניים מגלות, סודות בהפתעה ...

מה אנחנו מחפשים ?

רגע אחד של אהבה טהורה!

דברים טובים באים והולכים...

כמו אהבה שבאה במילים שהפכו לספרים עוד לפני שבא המגע. כמו הגעגוע והרצון לקרבה, כמו נשיקות שמתבגרות לכדי תפילה רכה, כמו להתחבק על הספה, מגולגלים כמו אגרוף אנושי. כמו שני אנשים על ספסל שהופכים לפסלי אהבה סביבתיים.

דברים טובים באים ואז הולכים לתהום של כל הזכרונות והרגעים שנותקו מהחייאה.

דברים טובים יבואו בגלים. הם באים ובאים ובאים....

רדיו...

לפעמים אני חושב שהרדיו מעביר מסרים דרך שירים, בדיוק כשחיפשתי משהו מלא בתקווה, והתיישבתי ברכב, וללא התראה, פרץ הקול של אלקי ברוקס ששרה: "אני רוצה לראות את השמש שלאחר הגשם, אני רוצה לראות ציפורים כחולים עפים שוב מעל ההרים"...

אלקי יודעת דבר או שניים על התהום שמביאה את התקווה, היא הייתה זמרת מוצלחת בשנות ה-70, התחתנה עם גיטריסט מוכר, נדדה כציפור בין סגנונות שונים והקליטה שירים שנשמעים גם היום כשהיא בת 79. איבדה את כל מה שהיה לה, כל הרכוש והאוצרות והביטחונות ביום בהיר אחד, נגעה בתחתית התהום ולאחר שקמה מהעפר בדרך לא דרך, חזרה לעוף כציפור שיר.

אז אני נוסע מהים לאט לאט, מקשיב לה שרה ברקע, מאמין לכל מילה וכוונה שלה, את האמת מזהים מיד, ורגע לפני שהשקט חוזר, היא עוד מספיקה לומר: "איפה האור שבשולי הענן?"

אולי אלקי ברוקס היהודייה אהבה לקרוא את לאה גולדברג שידעה כמה תהומות בעצמה והבינה דבר או שניים בתקווה, ב-1943, כשכתבה את "האמנם" וחרטה את התפילה במשפט אחד שרלוונטי אז והיום ומחר.

"וירחב בך השקט, כאור בשולי הענן"...

טיפות מים...

אני בסך הכל טיפת מים שרוצה לחזור להיות שוב ים.

ואם לא ים אז נהר, ואם לא נהר אז שלולית, שטוחה, ללא קרקעית, ללא תהום של זיכרון או שכחה. פשוט מים במנוחה, בלי צורה או גבול. ים כחול, טורקיז צלול.

יראו אותי מרחוק, מהחלונות של עיירת חוף, יתגעגעו אלי, יכתבו עלי שירים, יצלמו תמונות של אור משתקף, ידמיינו מה נמצא מעבר לאופק, אולי כמה נשמות אמיצות ירצו לגלות את הקצוות והתהומות, יעלו על סירה ויתמסרו למסע, וכדי לבדוק את כוחן, אני אהפוך למערבולת ונחשול, לסערה, לגל שיהפוך את הסירה על הראש, אל הלא נודע, ואז שקט, כהיה לא היה!

ואז מהמצולות, מי שתשרוד, תתרומם כאלת ים ו...!

התעוררתי מהחלום. גם הלילה ישנתי באלכסון...

יצורים נדירים...

ממש ברגע זה, מתהלכים בנינו כמה יצורים נדירים, אתה לא תזהה את זה בלבוש או במראה. אתה תזהה את זה במבט המרוחק, המבוש, העין שמחפשת בכל דרך אפשרית רק את הטוב, והיפה והפשוט. היא לא מבינה שום דבר אחר, לא את המורכבות של ההרס, או עומק התהום, זה מבט על-זמני, של מי שיודעת שהכל בהתהוות אל עבר הפלאי.

אותם יצורים מתהלכים בתחושת זרות אל מול עצמם. מצד אחד הסביבה מוכרת, מצד שני, זה לא שייך להן עד הסוף, הן מתנהגות בנימוס של אורח שבא לבקר בטעות, הן מפחדות בעיקר בגלל הרגישות, יתר.

הבית שלהן רחוק, הן לא יודעות את הדרך, הן לוחמות אור שנקראו, והתיצבו באומץ, וחצו כל גבול כדי להגיע לכאן, ולתת מעט ממה שאבד מזמן...תמימות.

הן מסתובבות פה בנינו, תמצאו אותן, תחבקו אותן, תודו להן אפילו בשתיקה והנהון, שהסכימו להיות חלק, מהתיקון!

תודעת הילד...

עבור הילד, הכל אפשרי תמיד! המציאות איננה קבועה או הכרחית, אנחנו מביטים על כוס מים ורואים כלי/מיכל לשתייה, והוא רואה מטוס, גיבור-על, את החבר הכי טוב שלו שהוא מגלה לו סודות לפני השינה. המציאות של הכוס היא רק המלצה בתודעתו, זו רק אפשרות אחת מיני רבות. ככל שימלאו את הילד בגבולות ובמציאות חסרת גמישות, ככל שיגדל על ברכי ה"דרך הנכונה לעשות דברים", על-סמיילי עצוב או שמח במחברת התרגילים, כך החופש שלו ידעך כלהבת נר עדינה שמשוועת לחמצן.

אני הולך בכל יום לים, בכל שעה שרק מתאפשרת, אני מתיישב על אותה הדיונה העתיקה שאני מכיר מילדותי ונראה שחיכתה לי כמו רהיט יציב שמסרב להתפנות. בכל צעד שמתקרב, משהו בי, במציאת שלי, משיל את עורו כמו נחש, בכל תנועה, בכל מגע הרגל בחול, אני הופך לאותו הילד אל מול האופק הכחול וכל מה שנשאר, זה לחלום בעיניים פקוחות.

אומנם התבגרתי בדרך לא דרך, אבל אותו הילד, שמביט על העולם בסימן שאלה, קיים שם בכל רגע, ועולמות נרקמים, ויצורים נבראים, ומילים הופכות לדבר חי בחומר, ומי שמביט מהצד רואה, איך חלום בהקיץ נרקם ומתהווה...

תנאים ליצירה...

3 תנאים הכרחיים אך לא יחידים קיימים בחיבור ובפעולה ממימד היצירה:

התנאי הראשון: לקבל את המציאות כהמלצה.

כאחת האפשרויות הבלתי גמורות שניתנות לשינוי. דרך משקפיים אלו, העולם נראה על כל הפוטנציאלים שלו, ומחובתו של היוצר לראות בחיוב את היופי האפשרי בכל מקום ובכל אחד.

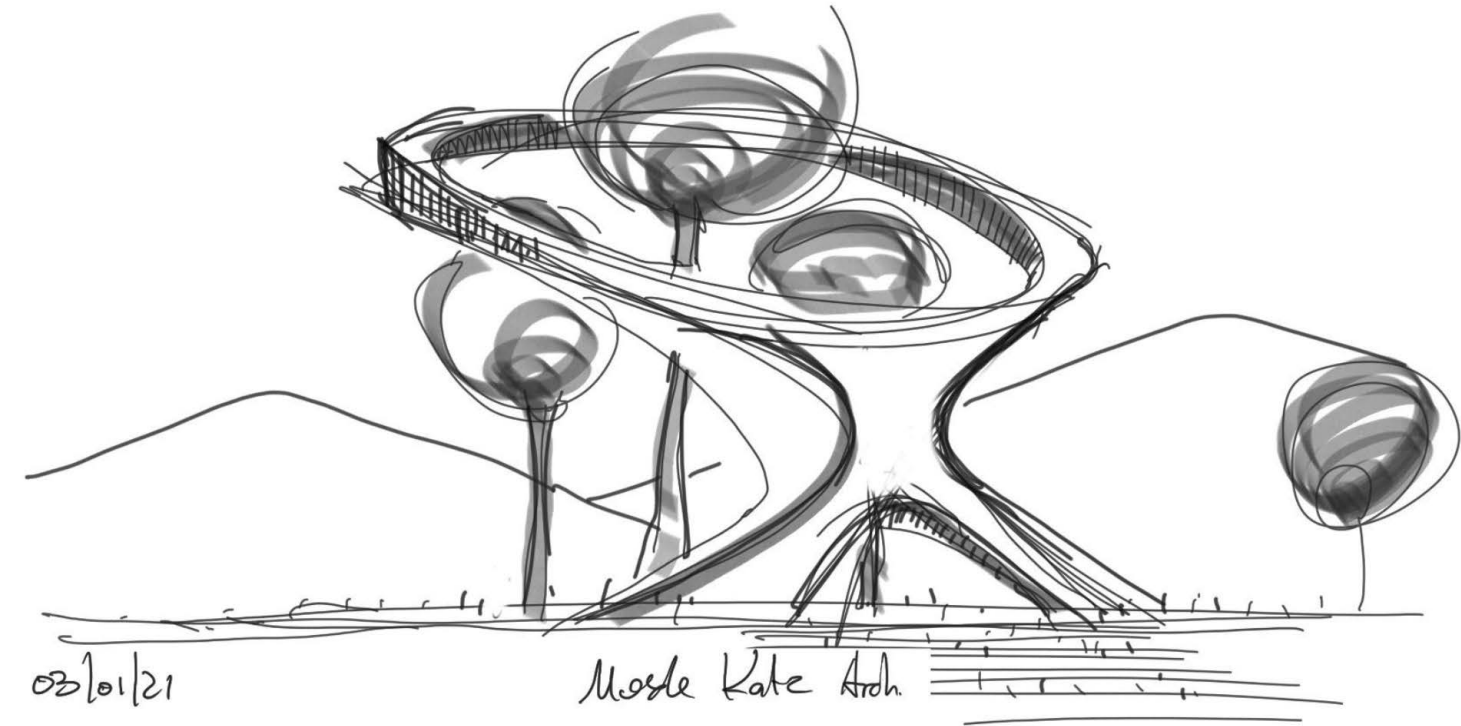
התנאי השני: ילדותיות וסקרנות.

כנגד המציאות חייב היוצר לשמור בקנאות על הילד שבו, ולכך יש מחיר כבד בחיים הבוגרים. המציאות על כל מורכבותה תגיע בעוצמה ותאיים על התמימות הילדותית עד כדי פחד מוות מאיבוד הזהות, איבוד העצמי, יהיה מדובר במשבר פנימי אמיתי שאין לו פתרון אחר מלבד העמידה האיתנה עד חלוף זעם. האדם היוצר שישמור על הילד שבתוכו יהנה ממתנות נדירות שמימד היצירה יספק לו על בסיס יומיומי בדמות חוויות אקסטטיות, התעלות נפשית ואושר עמוק שלא יתואר, אך המחיר לכך זהה בהתאם ולכך אין פתרון, החיים יביאו איתם ניסיונות ושיעורים שתפקידם לבדוק עד כמה היוצר מוכן ורוצה את מקומו בעולם ככזה. הסקרנות היא התנועה הפנימית שמנסה, בודקת, מתרגלת, מחפשת ומבקשת לגלות את העולמות – הפנימיים והחיצוניים, כאילו היו יבשות חדשות והסקרנות רוצה שנהיה להרפתקנים נצחיים, לאנשים שמסכימים שלעולם לא ידעו הכל, ובכך תישמר צניעות ופליאה אל מול אי הידיעה כדבר חיובי בחיינו. "מזל שאני לא יודע הכל אחרת לא היה לי מה לגלות."

התנאי השלישי: החופש או האהבה לטעות. אין טעויות!

זהו מושג חברתי נרכש במערכות החינוך מתוך רצון לשלוט בתוצרים סופיים ולייצר אחידות. עבור היוצר, הטעות היא החבר הטוב, המאהבת, או זקן הכפר החכם (או במקרה שלי – דרדסבא) שמגלה לנו את הדרך הנכונה. הטעות היא עולם חדש של אפשרויות, המדרגה הנדרשת לקראת הגילוי הקרוב, היא חלק בלתי נפרד מהדרך שאין לה תחליף. האהבה לטעות מכילה בתוכה את הניסוי והמשחק ההכרחיים עם העולם, כדי להרגיש את הסוד הקיומי – שיש לנו האפשרות לפסל במציאות של עצמנו כבחימר ולעשות בה כרצוננו. הטעות מאפשרת זרימת פעולות ללא הפרעה, ללא הפסקה, מושג הטעות לא קיים אצל היוצר, זו מילה נשכחת שאין לה ביטוי. בדיוק כפי שלא הייתה בילדותנו רגע לפני שהכתיבו לנו את הטוב והרע – השיפוטיות, את הנכון ולא נכון של האופן להיות ולחיות. לפני כל זה פשוט היינו, וזה הספיק, וזה היה מופלא! היוצר חווה את חייו בדיוק כך.

המציאות היא רק המלצה – עם ההבנה הזו אני מתעורר בבוקר ומרגיש חובה לראות את היופי בעולם כל כך מורכב. זה כמו מילת קסם אל מול שער סודי ענק, וברגע שאמרתי את זה באמונה שלמה, השער נפתח, ואת מה שגילה לעיניים, את מה שהנפש מקבלת במתנה ברגע ההוא, היא הדבר הכי חשוב לנווד כמוני – זו הידיעה הברורה שאתה תמיד בבית!

דרדסית...

פעם הגעתי לקצה העולם, לאי נידח בין ים לים, וגרו שם, כמה תושבים וחנות קטנה שנפתחת רק לשעה. הייתי עייף מאוד, מהנסיעה, והבריחה מכל מה שהשארתי מאחור. רציתי לבד, לבד ועוד לבד, להפוך לגל, ללווייתן ששוקע למצולות ומגיח רק לכמה שניות.

נכנסתי לחנות בדיוק כשנפתחה, שם בקצה השני של הזריחה, ומכל הדברים, קניתי ביצת הפתעה. חיפשתי מסר נסתר שיגיע כמו שרק הסוד יודע להופיע.

פתחתי את העטיפה לאט, וסידרתי ויישרתי יפה בצד, ונגסתי בביצה החומה המתוקה שנשברה לשבבי שוקולד שנמסו על הלשון, והאצבעות התלכלכו והשפתיים ציירו שפם זמני, ואני, מחכה למסר אלוהי, והטקס החצי דתי נמשך כמה שניות, ותיכף תגיע ההארה שתשנה לי את החיים...

מתוך הקפסולה הצהובה, קפצה דמות דרדסית קטנה, שנותנת חיבוק עם ידיים פתוחות להכלה.

ואני מביט בה והיא מזכירה לי בת-קול ללא קול שמכריזה- עוד שניה, ותהיה עטוף באהבה.

שלווה...

אני נזכר בימי החורף, כשהשמיים אפורים, עננים כבדים ואין אור. כמה ציפורים אמיצות עפות למעלה ולמעלה, עד שנעלמות מעל כל השכבות.

הן מזכירות לי תמיד, שמעל הסופות, השמיים, תמיד כחולים ושלווים והשמש קורנת ועוטפת בחום...

תשקטי ארץ. תשקטי.

סודות הפליאה..

יש לי ריטואל קבוע, להגיע לאותו מקום, להוריד את הכפכפים, ללכת בחול, לדרוך על שאריות של "פרחי רוח" שמתפזרים, לעמוד על הסלעים ולהביט לכל הכיוונים, מודד את תנועת העננים, כמו רב חובל על סירה עם מלאכים.

האופק שאנחנו מחפשים, הוא לא בדמות יבשה, אלא בדמות פליאה, חוויה או גילוי של יצור לא מוכר, שמגיח כמו בהפתעה, וכך היה. דרכתי בטעות לא טעות על משהו שתפס לי את תשומת הרגל, ולקחתי אותו ביד, והנה אני מביט בדבר שאין לו שם או מילה. טופוגרפיה של פליאה.

משהו שם חי, משהו צריך את זה לקיום, זה מצא את מקומו בסביבה, אולי יש לו מטרה וכוונה, אולי הוא שומע אותי חושב, אולי הוא מרגיש את דפיקות הלב, דרך נקבוביות האצבע שלי, אולי יש לו חלום שהרגע התגשם- להתגלות מתוך האין.

ואולי זו היא, שחיכתה בסבלנות ששמורה, למי שיודעת, שהיא מחזיקה בידה, את סודות הפליאה!

הרוח...

בכל פעם שאני רוצה להכניס חיים או קצת מן הלא נודע והלא צפוי, ליצירה, אני נותן לרוח מקום של כבוד. היא באה, לוקחת את כל מה שמסודר וסגור וממוסגר להפליא, ומוסיפה את התנועה האלוהית, זו שמרחפת מעל התווה ומייצרת סדר חדש משלה, מבדילה, בין עיקר לעיקר.

הרוח מארגנת הכל מחדש, אפילו את הבלורית שלי שסידרתי כל כך בקפידה, לקראת הדייט היומי עם האופק הכחול, והנה, היא מזהה את הפוטנציאל, ומסדרת לי מראה חדש, בתנועה, כמו דיונה בחול.

מילים שנכתבו בזכות הרוח, נישאות רחוק יותר, נותנות את התשתית למעוף הכנפיים, לפעמים ציפורים טסות במהירות, לפעמים הן עומדות במקום באוויר, לרוח לא איכפת, היא שם כדי להזכיר, שיש עוד כוח הכרחי במשחק היצירה, שנותן חיים והשראה!

תנועה...

אני יושב מהצד ומביט:

הגלים בתנועה, העננים בתנועה, האוניות הבודדות בתנועה כבדה אל הנמל, אנשים ששוחים ויוצאים בתנועה, אימהות רודפות אחר הילדים בתנועה, קשישים זזים לאט אבל בתנועה חצי רציפה, גם מי שצריך מקל לתמיכה, זז בעיקשות אך בתנועה בטוחה. הדגלים בתנועה משתנה אל מול הרוח, הענפים של הדקלים מתחבקים בתנועת אהבה. כלבים סקרנים רצים בדשא, סרטנים מגיחים בתנועה מהחול, שמשנה את פניו בכל רגע. קעקועי צעדים מרמזים שמישהו היה בתנועה לצלילי, גלי, המוזיקה שלא מפסיקה.

(הליקופטרים בשמיים מתחברים לעפיפונים צבעוניים, טילים חכמים משאירים שובלים)

אני מסובב את הקפה שבכוס, יוצר קשר עין עם השמש הרוקדת בשמיים, האור שעשה את דרכו במהירות עד לכאן, הלב פועם בתנועה קבועה, אולי עכשיו קצת יותר מהר בגלל אישה יפה שעברה מולי, אולי זה הקופאין שזורם בעורקים, אולי זו הידיעה, שהכל כאן מחובר לכדי רקמה חיה אחת שלא מפסיקה לנוע. לעולם.

שורשים במים...

כשהייתי ילד, יושב לבד אל מול האופק האינסופי שממוסגר בין נמל אחד חדש ולנמל שני עתיק, שאלתי את עצמי מה ההבדל בין אנשים שגדלים עם הים כנוף ילדות, בהשוואה לשאר הילדים? בגיל 6 או 7 כבר רציתי להבין מה שונה ממני ובין אנשים שהגיעו מנהרות? מהרים? מערים ללא גלים?

לפעמים החיים מובילים אותנו למסעות כדי שנענה על כל השאלות הבוטות שבתוכנו, ובמהלך הנדודים הכרתי את כל סוגי האנשים, חייתי בעצמי ברוב הנופים כדי להרגיש על בשרי את ההבדל באישיות שלי, בהתבוננות שלי על העולם, בהתבסס אך ורק על הנוף שממסגר את החיים שלנו ונשאר בנו כשורש.

שאלתי את עצמי מה התנועה הפנימית שהמדבר מאלץ אותי לעשות? ואיזו נשמה צומחת כשהיא מוקפת הרים ירוקים וכמה נהרות נסתרים?

כשחייתי בפירנצה הייתי הולך בכל יום לנהר שחותך את העיר לשני חלקים לא שווים, ודמיינתי איך זה מרגיש להיות דווקא פה, באמצע, בקו השורש הבודד שממשיך וממשיך עד שמגיע אל הים והבנתי לא מעט על הפיורנטינים שזה כל הנוף-מים שהיה להם. חייתי בערים ללא מים, בעיר שהיא רק עיר בנויה, והרגשתי כלוא, ומנותק, וחסר נשימה, וחיפשתי את האושר בתוך כל שלולית קטנה בחורף.

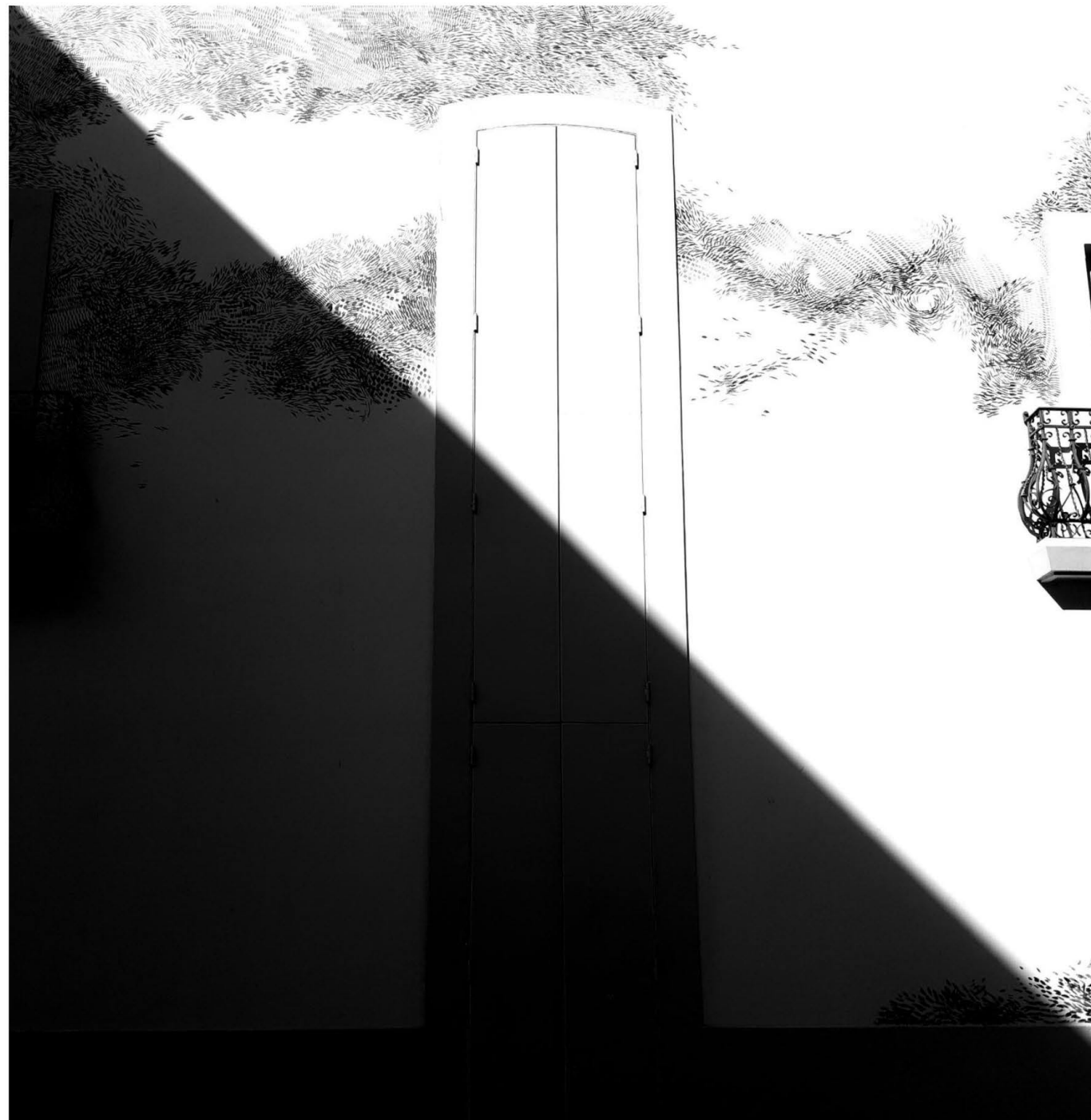
למי שבחר לנטוע שורשים במים, מבין את המשמעות של הסנכרון והקשר אל האופק שמביא איתו רוחות השראה, את הלידה והבריאה בזמן שקיעה, ובכל רגע אחר, כשהעיניים לא נשטפות ב 50 גוונים של כחול, הנשמה נצבעת בצבעי געגוע, ומחפשת לחזור, הביתה...

הריק ...

אורות מתעצבים בהתאם לכלים, זה כוחם של עננים, לשרטט את הגיאומטריה, של הרגע המשתנה. מאז שאני ילד אני מתבונן בעננים, ואין התעלות גדולה יותר, מלהמתין לשמש שתיכנס, צעד צעד, אל תוך המעגל הריק ובין החריצים, קרני אור במופע קסמים.

כמה שהריק נחוץ כדי לאפשר לפלא להיוולד מתוכו, גם ביצירה, וגם בחיים, גם אם אתה אדם, וגם אם אלוהים...

צל צילו של אור ...

מאחורי כל שכבה, ניצוצות אור לובשים צורה, לובשים צל ברור שיזכיר לנו, שהמציאות היא רק המלצה. המציאות היא רק הזמנה לראות מעבר, הישר אל תוך הפליאה שהפכה אותה לדבר מוחשי, חושי, כאן מולי.

האור נע, ואיתו הצל באותה המידה, ויש קו תודעה דק שמבדיל בין מי שרואה רק את החיצוני, לבין מי שמבחין באלוהי, בפלאי, שבכל דבר קיים. לפעמים זו רק תנועת עין קלה שמשתנה, והפכת מצל על קיר, לשותף בכיר, בבריאה !

משקפיים..

עוד לפני שהרים נולדים, נולד החלום, נולד מבט תמים שרואה את הצבעים שזורחים מתוך הכתמים האפורים.

ולא נדרש הרבה, רק משקפיים שדרכם הכל נראה, כמנוהל על פי סדר אלוהי.

לפעמים זו בחירה, לפעמים אני שוכח, שהמשקפיים עדיין עליי והכל זורח ופורח ומגלה את סודותיו. כמו קוסם ממושקף, אתה בורא עולמות בקצב הגלים ונראה שאף אחד לא יוכל להעיר אותך מהניסים, והכל עובד כשורה, הרמוניה וסנכרוניזם ועוד רגע אולי יהיה רגע של שלמות נדירה,

ולפתע..

ילדה קטנה בנעליים וורודות ופרחים צהובים עוברת בצחוק וסערה והתעוררת ממעשה הבריאה, חזרה אל הפשטות, בלהיות אתה...

אני עץ..

כשהייתי קטן, בכיתה ה' בערך, לימדו אותנו בעל פה, שיר של פונטיין-
"אדון ריבק" שהגיע מעיר נמל ובגן שלו היה עץ אגסים והוא חילק
באהבה לכל הילדים, עד שאותו אדון מת ולקח איתו אגס לקברו, עד
שהפך לעץ אגסים בעצמו והילדים צוחקים תחתיו ומזהים את הקול
שעדיין רוצה לתת מפרותיו...עד היום אני זוכר כל שורה ושורה, עם
חרוזי לשון שהופכים לצמה. ומאז כל רחוב ללא עצים, מרגיש כרחוב
ללא שם, ללא פנים.

אנחנו עצים.

ואם אני עץ, אני עץ עם צמרת ענקית, ירוקה תמיד ופעם בשנה אולי
פעמיים, העלים והפירות והפרחים ילבלבו בצבעים שיגרמו לכמה
אנשים לעצור ולהרהר או לצחוק ולראות איך קרני השמש חודרות
מבעד לענפים. אולי יגלו דרכי את כיוון הרוח או כמה חיים מתקיימים
בתוך השכבות הנסתרות שמגולגלות בפנים. עצים יודעים לעשות
קסמים, הם הופכים אור לחומר אחר-לחיים. הם מקשרים אותנו ברגע
למקור שמגיע ממרחק של מיליוני שנים, וזה לא פלא שכמה נראים כמו
נשמות של רקדנים שקפאו במקום.

אנשי עצים, רוצים, שמישהו יעצור לרגע, לקבל חמצן של השראה לפני
שממשיכים...

פלא...

ישנו רגע שבו החלום, הופך לדבר אמיתי בעולם. לרגע הזה קוראים פלא. הוא קורה כאילו בכוחות עצמו, מגיח עם המון תשוקה וכוונה. מחשבה הופכת למילה, והמילה למשפט, לשדה של מילים, ומשם זה מתפתח לרעיון, לסיפור עם מערכות יחסים וקשרים בין כל החלקים. עולם חדש נוצר כך בתנועה שמתורגמת לסימן, והסימן לצורה, ואז בא החומר שמקבל על עצמו את כל מה שנבנה.

פתאום לדבר יש חיים משל עצמו, מה שהיה פעם חלום, הפך ליצור חי שמשפיע על אחרים, ואת התהליך הזה, של הפלא לא נלמד באף מוסד או בית ספר.

בזמן שרוב המאמץ מוקדש ללמד את הילדים שהחיים הם בעיה שצריך לפתור, הגיע הזמן שנשקיע בללמד אותם שהחיים הם סוד שרוצה להתגלות- פלא, שדורש עיניים שמחוברות להשראה ולהתפתח מהמוח החושב, למוח היוצר באהבה.

אין בעיות, כשהמציאות היא רק המלצה...

מעברים

אני מאכיל ציפורים קטנות בבית קפה, עם שאריות העוגייה חסרת הטעם. אני רגע לפני להפוך לזקן שבכיר שמחלק לחם ישן ליונים. אני עדיין בשלב הציפורים הצעירות והחמקמקות. זה לא רחוק, זה מעבר לפינה...

ולבסוף שלווה..

וכל חייוך אתה מחפש את הדרך במדבר, אולי תגלה משכן נודד, אוהל מועד, בית אור עם דלת פתוחה, ועליה נכתב- "תיכנס בברכה בלי אבל או אולי, ללא תנאי, שכח כל תמונה ושאלה כי כאן, השלווה היא מלך ומלכה". אתה מתהלך עם פנס בערים נטושות, שוחה באפסות כוחות נחלץ ממערבולות, מטפח תקווה בכמויות, שיכולות להספיק לאנושות כולה, כותב מילים כתפילה, בונה והורס וזורע ושורף, צועק ומלטף, נכנע וקם שוב לתחיה .

רגע לפני שאתה מתעורר לחיים, חלום אחרון מוקרן על קיר, אתה מלאך עם כנפי פרפר, ששר בצבעים. צלילים הופכים לכחולים, מיתרים מהדהדים בלבן, אתה שר מילים שזורחות ממעמקי השכחה כבת קול אחרי הסופה, שמכריזה את סוף הסיפור בחרוזים קדושים :

האהבה ניצחה את הבורא הנצחי. ושקט על פני תהום, וסדר מופתי . שלווה...

עוד רגע..

ממש עוד רגע אחד והאור יפרוץ לכל עבר. שכבות השמיים נסדקות בעדינות כחלונות בתנועה. חללים חדשים חושפים שיש עומק, שיש מעבר, שיש שקט מעל, שהשקט הוא מנגינה קדושה.

אני מביט בכל ערב על השמיים ככיפה של מקדש שמשתנה בהתאם לחלום בהקיץ של האדריכל שתכנן אותה, והכיפה מכניסה את האור פנימה כדי שנשב ונתחבר אל מה שקדוש ותמים ופורח בתוכנו. לא צריך מבנים, לא צריך סלעים או אבנים ובנאים, לא צריך כיכר ועיר עתיקה עם פסלים. צריך ספסל אחד בים ולדמיין שאתה כבר בתוך החלל הכי קדוש והכי יפה שמשתנה ומדבר איתך עם כל קרן אור שבחרת בכך מכל הבריות.

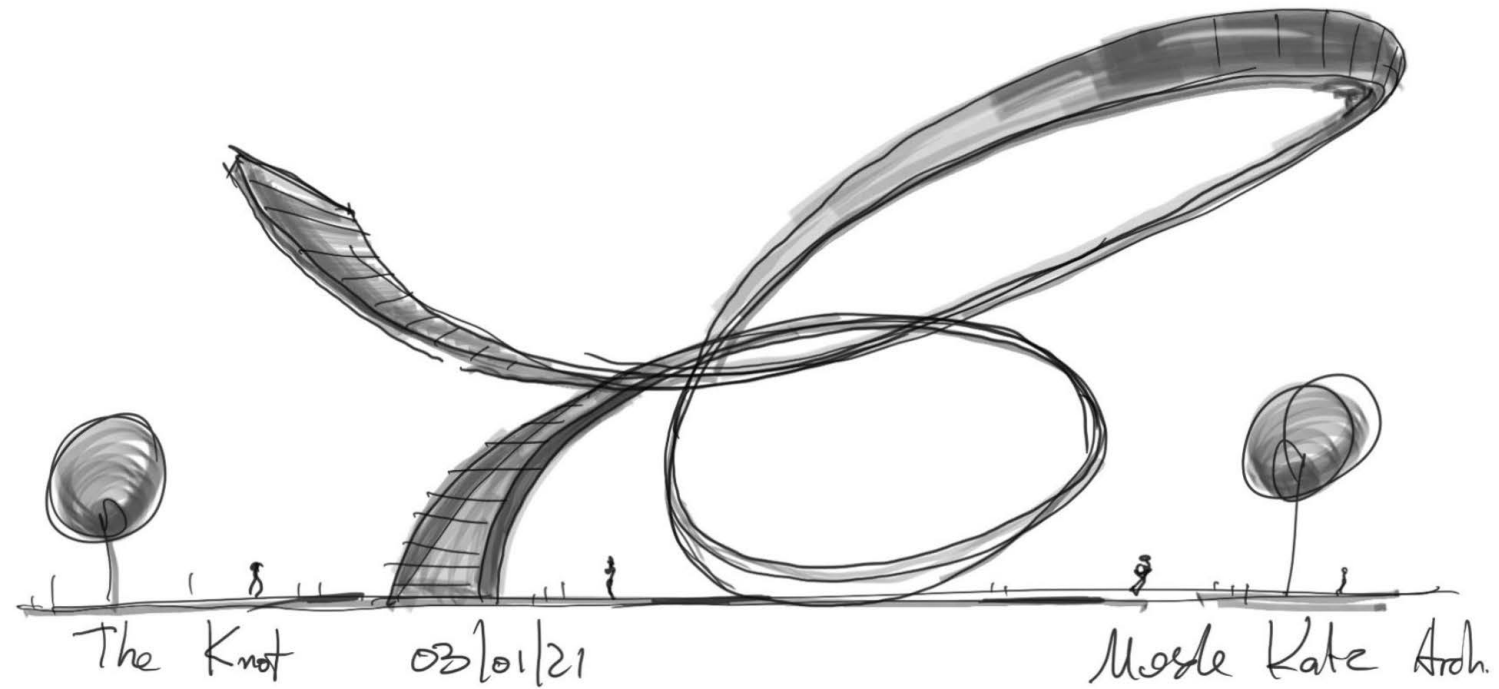
האינסוף לא צריך מתווכים, הוא צריך נשמה פתוחה שמוכנה לקבל את האמונה- שהמציאות היא רק המלצה. ועוד רגע, בכל רגע, אתה עטוף בהשראה.

הדברים שלא אמרתי מעולם...

הדרך היחידה, שאיתה ניתן למדוד את הזמן, היא, איתך-או בלעדיך. זה הסרגל היחידי האמיתי, המדויק להפליא, של הזמן שלי. הדרך היחידה שאיתה אני מבין את המרחב האינסופי, היא באופן שבו את מעודדת אותי, להתפשט לכל כיוון. הדרך היחידה להבין את הסנכרון, היא בעזרת גלי האור המשותפים שלנו שמנסים למצוא תנועה לריקוד הלהבה, וזה מתגלה כשהמגע, הוא תמיד נכון.

אנשים לא מתחברים ממבט ראשון. הם מתאהבים בניצוץ הנצחי שבעין התמימה. אני רואה שם את הדרך הביתה, אל המקום שממנו הגעתי. לא אמרתי מעולם שיש קנה מידה אחר, נסתר, שמתגלה במאוחר, אחרי שהכל כבר שקע, אחרי שחוזרים להכרה. מי שחזר מהחיים, מבין שיש מעבר לכאן, והוא קורה למי שמוכן לקבל על עצמו את עול האהבה.

כל הדברים שלא אמרתי ישארו בספר השתיקות והחלומות, מוחבאים, מוצפנים. ככתב סתרים של נשמות עתיקות...

סירה...

לפעמים אתה משליך את הלב לגלים כהודעה בבקבוק או כסירת מפרש קטנה אל האופק. ובזמן שקיעה אדומה, כמה אנשים שדומים לך, מגיעים לחוף בלי לדעת למה, מזהים את הסימנים, רואים את הלב שט ברוח בעקשנות ובכל מחיר וזה מזכיר להם משהו נשכח ודומה והם מחייכים לעצמם במבוכה נעימה.

המסר הגיע ליעדו הפועם והשברירי...

רוחות...

פעם הייתי מקשיב לרוח ומפליג רחוק, במשך שעות וימים, מלא בציפייה וסקרנות, כמעט כמו מגלה יבשות חדשות, מצפה לאופק או לאור או יונה שתחזור, עם עלה שמסמל את כל הטוב שמתקרב ובא.

פעם הייתי מחכה לרוח שתסחוף אל אדמה חדשה או ללב הסופה, הייתי סומך על הרוח שתדע, את הכיוון הנכון. הייתי מתפלל ונותן לה שמות, מבקש מהרוח בקשות, מחכה שתגלה לי סודות, שתפזר השראה...

היום, אני הרוח.

טעמים...

החיים מלאים טעמים, בכל הצורות והצבעים, ראיתי היום פריחה צהובה שנושרת על האספלט האפור, זוהרת ומנצנצת באמצע היום כמו הייתה לילה ומיליוני גחליליות בתנועה מוארת, מנצנצות והופכות רחוב לנהר.

טעמתי היום אפרסק בשל, ואת הרכות הנמסה של בשר הפרי נספגה עם כל הטעמים המתוקים החמוצים בחלל הפה ושלווה ועונג התפשטו לאט בכל הגוף.

יש טעם בלעשות מעשה אחד ביום לשמה. לשם ההשתוקקות לעשייה ללא תמורה, כמשחק ילדים, טעם החיים, שנועד לגלות לנו את היופי בכל פינה, היופי שבכל עלה על מדרכה, בכל גל שמגיע לפרקו, בכל רגע של נשימה מתוקה.

רק מכלל יופי האלוהי מופיע, ברעש ואש וסערה ובכל החושים והטעמים והרגעים הנצחיים שנספגים על הלשון כאפרסק עסיסי של אמצע הקיץ...

מנגינת האינסוף.

אין שקט בחלל האינסופי. יש שירה.

זה לא השקט שמתנגן, אלו מיתרים נסתרים שרועדים בריק כתיבת תהודה, מפזרים תדרים וגבהים וגלים בהרמוניה מופלאה, מה שהיה פעם לפריטה של אצבעות הבריאה, הפך להשראה ברוחם של חולמים בהקיץ, הופך למלאכתם של מגשימים בחומר וחוזר חלילה חזרה בשני מעגלים שנפגשים בנקודה.8 .

היום, זה כבר לא חשוב מי התחיל את הסיבוב, מי המציא את האקורד, מהו הקול שמשית עטרת פז .

כל יצור חי, אחראי, להיות חלק מהיצירה, אם לא בטעות, אז לפחות במודע...

שישי

ביום השישי אני מקשיב לשירים ללא מילים, רק קולות וצלילים, שמרטיטים מיתרים עמוקים שחודרים לכל תא ועצב וטיפת מים שממנה אני מורכב, רועדים עכשיו, בתוך הכלי שהוא אני.

כלי מיתר מלווים בהרמוניה מתגברת, אני עוצם עיניים וצורות וצבעים מתחברים ליצירה חדשה שמחכה לפרוץ מתוכי בזמנה הנכון, היא יודעת תמיד יותר טוב ממני את התזמון של ההולדת, אני רק מזין אותה בסבלנות.

בערב.. השקיעה נבנית בשכבות ושלבים, קרני אור מנגנים בשמיים ככלים משלימים- סימפוניה חרישית של בנות קול שמציצות מבעד לעננים הישר אל העין החתולית שלי, ולפתע נשמעת לחישה שרק אני מצליח לפענח בין רעשי האנשים:

" רן, וזמר והריע, עוף מעל הרים, מעל ים. שמע בקולה ופתח את הלב לאור הגדול שמופיע, ובא להזכיר שגם אתה עצמך, שמש מעל קו רקיע..."

הכל מתחיל במבט.

העין החדה, שמצליחה לחדור לעמקי האפלה, יודעת ליצר ולפרק ולחבר ולרפא מחדש. העין מעבירה תחושות חסרות מילים, זעקות של תשוקה ותאוה, פחדים מהולים בתקווה, מבט אחד יכול להעיר אותך מתרדמת, להפיח חיים, להזיז תאים רדומים ולגרום להם לרקוד סמבה על רקע זיקוקים...במבט אחד מלא באהבה, העין יכולה, לברוא עולמות מתוך הנקודה, העגולה, שמרחיבה ומכווצת את הנצח, באור וחשכה...

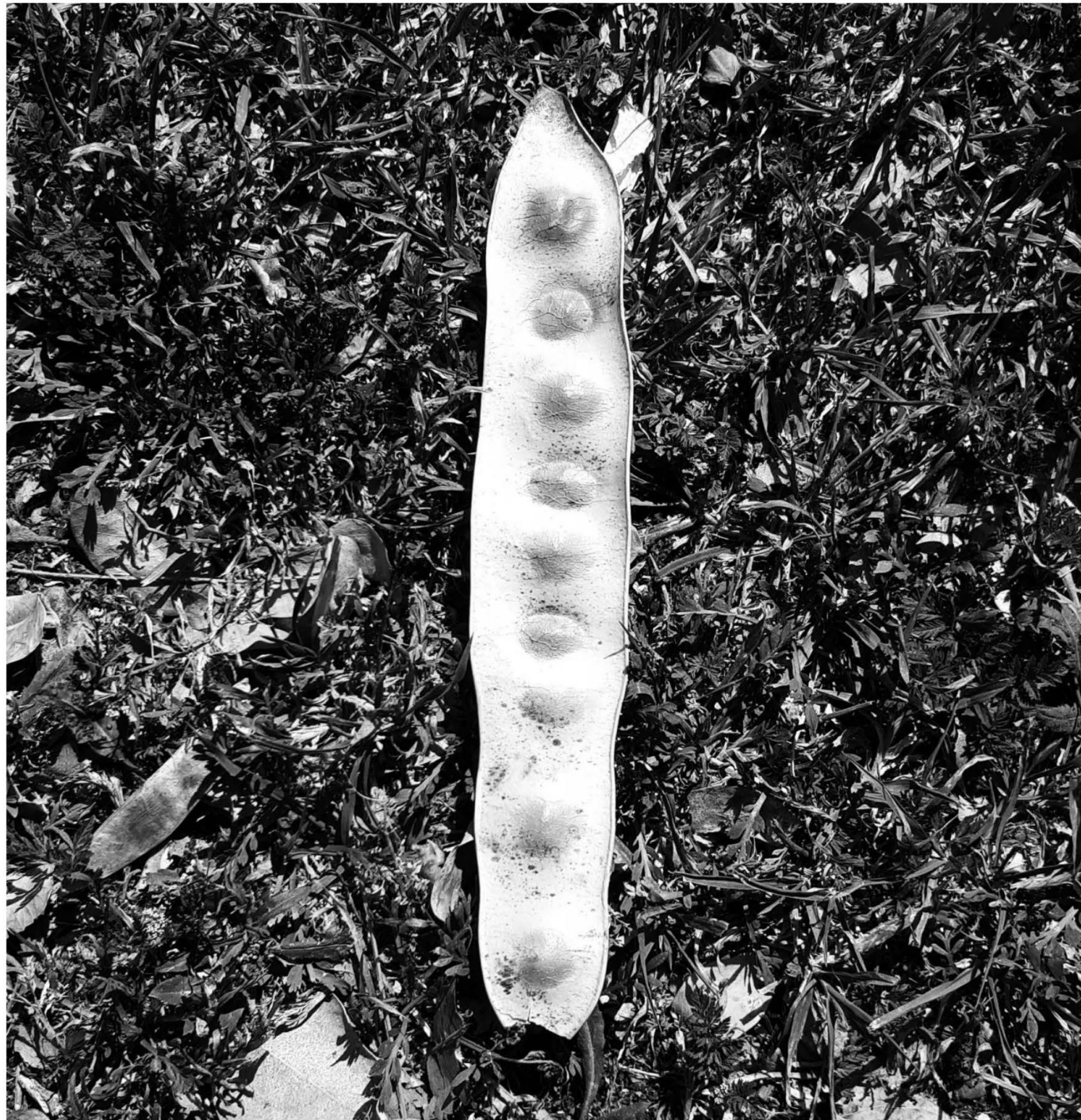

קווים

קו דק מחבר בינינו לבין הבריאה, בתווך הזה פועל חוק האהבה, לשמה, ללא תנאי, כילד שאוכל ממתק ומביט על העולם שותק, בתום. ועד שנלמד נגזר עלינו להתרחק, שנות אור ונחזור, למקור, הנקי שבו אין ספקות או סודות אפלים רק- חוטי אור שמחברים את כולנו כפיסת בד, תלאים תלאים.

האוהבים הטהורים מכוננים קווים ישרים, שחוצים את השמיים לשניים- לשני כרובים נסתרים עם כנפיים, ואחרי שעצמתי עיניים, ראיתי את האהבה כובשת את האלוהי, ראיתי אותות ואותיות נצרבות באור ברקים, משגעת מלכים, מנתבת נחלים ונהרות אל סופם, מחברת רסיסים לשלם אחד מושלם.

ועכשיו, כל מה שנותר ממני, זה קו.

עלים..

אדם נולד ועלה מתנתק מקצה הענף,

נופל לאט לאט, אל הקרקע,

חיים שלמים כהרף עין, לפעמים רוצה לנצור את הזמן, לשלוט ברוח
שתעלה אותו חזרה,

אם יתמזל מזלו, העלה יגלה, את חום קרני השמש שצובעים אותו
בבוהק קדוש,

ואולי ילד יחכה ויושיט את היד בכדי ללמוד את התנועה האיטית
הסבלנית שמסתיימת במגע רך.

עלה רוקד את דרכו אל האדמה,

נושא את עצמו בכנפי שחר,

חושף את סודות הבריאה,

ששמורים לאדם הנושר בהשראה.

רוקד העלה באוויר, ואולי ימצא לעצמו ציפור שיר שתהפוך אותו, לבית.

פרח האור...

פרח האור הוא מקום, חלל, של רגעים נצחיים שנולדו מאהבה והנציתו את עצמם בקו. שכבות של רגשות מתפרצים, חלקם חשופים, חלקם סודיים, מתאחדים בנקודה- היא האחדות השלמה.

פרח האור הוא חלל, הוא מקום של כל הזכרונות שנשמות יוצרות כשהן ביחד. פרח מתפרץ מאושר ומגיע, כך אומרת האגדה, עד קצות הבריאה, ושם, נקטף בחיוך של מעלה עם נשימה עמוקה שמנכיחה את הניחוחות שהיו פה למטה לצחוק. לחיבוק. לדמעה.

פרח האור הוא חלל של אהבה.

התבגרות...

אז יום אחד אתה מגלה בדרך לא דרך, סדק קטן על הרצפה. הסדק גדל, אתה מתקרב והוא נפער והאדמה קורסת והנה אתה עומד על סף תהום חדשה, וכל זה קורה בתוכך...רק לפני רגע, עוד שיחיקת לך בין כמה קירות ותקרה נמוכה, והכל היה מוכר וברור ומסודר.

אתה מתבגר כשאתה עומד עם עיניים פקוחות לרווחה, מפוחד מבוהל, ומופתע,

זה מבט שיזהו אותך כל אלו שראו גם הם את התהום של עצמם, את העומק האינסופי ללא תחתית שמושך אותם פנימה בקריאה חרישית.

ואז אתה ניצב בפני בחירה, או החיים בוחרים בשבילך, ומשהו דוחף אותך פנימה בלי שליטה, ואתה נופל ממדור למדור, משכבה לשכבה, וזה לא מסתיים, אתה מאבד תחושת זמן ותנועה, וכל זה- זה אתה!

אין תחתית לעצמך, אתה אינסופי למטה, ולוקח קצת זמן עד שאתה לומד את המרחב החדש, מתמצא בעיניים עצומות, מתאהב בחוסר הגבולות,

ואז, בא לך לשחק בנוחות, לייצר יציבות חדשה, והנה פתאום, ניצוץ אור מלמעלה, מאיר וקורא לך לבוא, לעזוב את ביתך...

אתה מתבגר כשלא חשבת שיש בתוכך כיוון אנכי, והנה האור מושך אותך ואתה מתקדם אל עבר האלוהי, שבך, ואתה קו אור אחד שחוצה מלמטה למעלה, וגם באותו זמן, אתה נמתח לאופקים רחבים שאינם נגמרים...

אז עכשיו, איש יקר, גילית שאתה האינסוף בכבודו ובעצמו, כל המיימדים חלים עליך, אתה גם וגם וגם, והזהות שהייתה לך ברורה, הופכת לבועה, שמשנה את צורתה כדי לתפוס ולהתפשט בתוך החללים החדשים, לפעמים אתה בצורת לווייתן, לפעמים אתה האלוהים, ואז נשאלת השאלה,

מה אני יוצר מעצמי בתוך החלל הזה שהוא כולו אני?

אתה מתבגר כשאתה לומד את חוסר הגבולות וכמה זה מפחיד כשאתה מרחף כמו אסטרונאוט לבד בריק, אל מול כל הכוכבים הזוהרים והבוהקים שהם כולם פוטנציאל של עצמך, אתה מיליארדי חלקיקים ואורות באפלה.

אתה מתבגר כשאתה לומד להפסיק לסמוך על השליטה שבתנועה, לפעמים לרחף זו סגולה, לפעמים לשהות באינסוף זו ברכה, לפעמים אתה בוחר יעד וכמו חץ למטרה, אתה עף או מעיף את עצמך הישר לעולם החדש שאתה יצרת עם כוונה ותפילה...

ואז אתה ממצמץ. מתעורר. אחרי כל זה, אתה מתהלך בצעדים משתנים בין האנשים, ומסתכל להם ישירות אל תוך העיניים, יש מבט מסויים, סודי, ששייך לכל אלו שמצאו את המרחבים הנסתרים שבתוכם, ויש לכולם, שלרגע לא ישכנעו אותך שאין בך מספיק, יש בכל אחד, זה רק דורש למצוא איזה סדק ברצפה הבטוחה, שממנו, אין דרך חזרה.

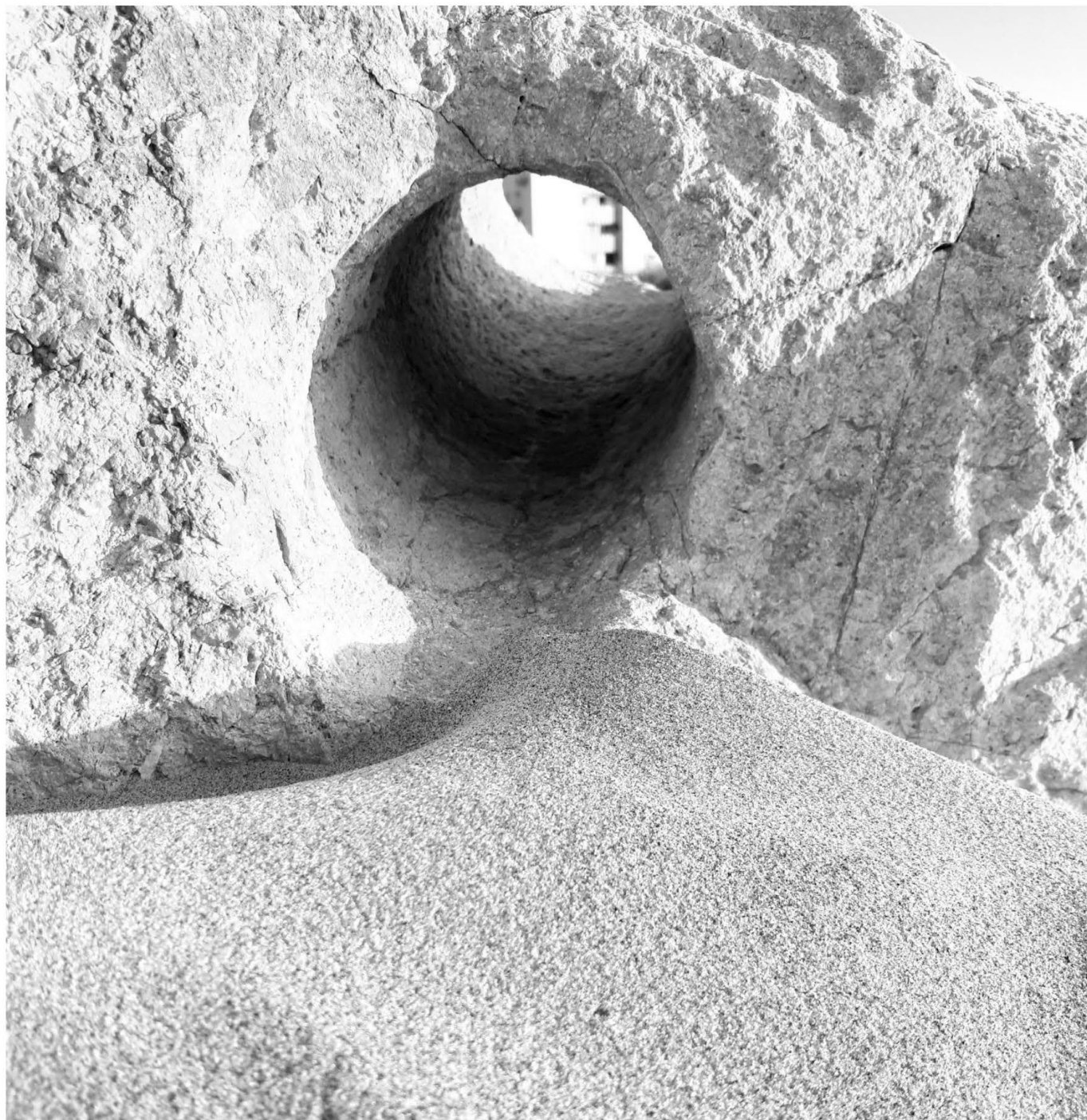
וזה המבט שימשוך אותך בכל הרגעים, המבט של מי שראה לעצמו את האינסוף. ונישאר בחיים....

צלילים

אני תוהה, אם יש מילה שיכולה לתאר מנגינה. את הקצב של השיר, את ההתפתחות והעליות והירידות והעומקים והסיבובים והשכבות שנוצרות בין לבין, ואז...שתיקה, מתח, ושב הכל חוזר חזרה אל רגע של שיא.

אז הקשבתי לשיר שמעלה בי תמיד את הצורך הזה, והוא מתנגן ברקע, מתפתח משתנה לו כמו עולה במדרגות הסולם הישר אל השמיים, והאם המילה תדע לתאר את מה שאשמע, מקצבים משתנים מתחילים כמעט בשתיקה, תפילה עולה במילה בודדה ומבט מלא כוונה, פתאום אופק נוצר מרצף הרגשות שנשלחות אל המרחב, והנה סוד שיודעים רק מעטי דבר, רגע לפני הגילוי של נוכחות האל במדבר, ישנם צעדים שקטים שעולים, כינורות מנגנים, תופים ממלאים את החלל במקצב קבוע, ומתוך הרקע שזז ברעידה, נשמות טהורות, אולי מלאכים בלי גלימה ובקול אחד כמו הכל קם לתחייה, בפעם הראשונה, בבראשית לפני צמצום האהבה, זעקות מתחברות, סופה, של הרמוניה שלובה כצמה, מכל כיוון מסתובבים סביבך, אתה נע עם הראש, לא יכול אחרת, זה או שיתעורר לך הלב או שזה סוף הדרך, והגוף כבר שכח את קיומו, יצאת מתוך עצמך, אתה עולה ורואה שהכל נברא בו זמנית, הלהקה לא מספיקה כי אין לה שום תכלית, מלבד להיות לתשתית, של החיים כולם, תופים קולות נגינות ותנועות, גם הנמלים והעצים יודעים שזה רגע של שיא, ולא עכשיו ולא אף פעם, מי זוכר בכלל שיש זמן, מי זוכר שיש נפרדות, הכל אחדות אחת גדולה מתמשכת חסרת הפסקה, זו פעימה אחת ארוכה שלא יכולה להיגמר לך, אם נשמת, לא נשמת לרווחה, כי זו הנשימה האלוהית שנכנסת פעם אחת עד לתחתית של התהום של כל תא ותא ונים לא נים ופה אין חומר ופה אין שפה, הכל קרן אור אחת ארוכה שמחזירה אותך סוף סוף לאין סוף שממנו הגעת...

שקט.

זה לא נגמר אבל יש שקט, זה שקט שלפני שהכל חוזר חזרה, הם כולם נראים כמו עומדים במקום נתקעו בזמן, אבל הם מבינים שכך בונים מתח, כך נראה הרגע של האצבעות שכמעט נוגעות, וההמתנה מלאה בציפייה לצלילים, ויד נופלת על התופים שוב, גיטרות זועקות, כינורות מלווים קולות של אלפי אנשים לא פחות, חלקם מלכים, חלקם פשוטי האדם, חלקם חושבים שזה טקס לעילוי הצלילים כולם, והם שרים באחדות ושכרון חושים, על כך שאם תקשיב טוב למסר, למהות הצלילים,

אולי בכל זאת תרצה להיות סלע, ולא להתגלגל. יותר. בין הרווחים. הריקים. של החיים...

סוד

בעולם של ציבוריות וחושפנות חסרת גבולות, הסוד, הוא הדבר היחידי שנשאר. ולכן, אני מתחבא בצללים ובפינות שבין המשולשים.

מתנחל ויקינגי

ראיתי תמונה של הרים מושלגים, אי שם באיסלנד.

אין שם אדם, רק טבע חופשי, חסר מצפון או רחמים.

מבין לכתמים המסודרים בהרמוניה, דמיינתי את עצמי עם זקן לבן, ושיער לבן, לבוש בבדים לבנים שעוטפים אותי מכל כיוון, והאור, אור לבן חזק ובוהק, השמש עדיין לצידי כשאני בונה לעצמי בית קטן מכל הבא ליד. אבן, אבן. לבנה לבנה, האש והמים והשתיקה....

גם זה שלי...

כמה שאני אוהב להקשיב לשפה הזו, היא מתנגנת כמו יצירה מתמשכת, היא נמסה לי על השפתיים והלשון כמו שוקולד או מוס רך ואוורירי.

התנועה כאן נשלטת מלמעלה, מכל אלו שהיו כאן לפניי- בימים שלא היה גבול ליצירה, בימים שהמציאו הכל מהתחלה, והם מביטים מלמעלה בחיור, בוחנים אותנו בכל צעד, ומקווים לראות את מבט הפליאה בעיניים ואת הלחש של המחשבה- "החיים הם תשוקה וחלום בתנועה".

נשארו מהם רק פסלים ומבנים וכמה ציורים על תקרה, נשארו אבנים עם סדקים עתיקים, נשארה התחושה, שעוד רגע ומעבר לפינה, תמצא את ליאונרדו ומיכלאנג'לו מתווכחים עד חורמה, אם היופי הוא אמת או אשליה....

הכל כאן מספר סיפור של תשוקה. הכל חי ונושם וממתין לקורבן הבא, שידע להקשיב לזעקות האבנים ולתת להם צורה חדשה.

בלילה העיר משנה את זמנה. כל שעה כמאה שנים, הנוף זהה. הירח לא משתנה הוא שייך לגלילאו גליליי. הוא לא אותו הירח של חיפה. בחיפה הוא שייך לשלמה ארצי. ואני אוהב את הירח הפשוט עם הכפכים והגינס והחולצה השחורה ואורות קטנים צנועים ושמייים נמוכים שמרגישים שאתה עוד שנייה קוטף ענבים, כפרחי "קמומיל" צהובים...

אני מרגיש בפעם הראשונה בחיי שאני יכול להרים את הראש כלפי מעלה ולומר- גם זה שלי!

פורטרטים בין עמודים

בין עמודי הפנתאון, ממסוגרים החיים. עדשה חשופה לסיפורי אהבה ופליאה וחוסר ביטחון או תקווה, בשפות שונות, בשחור לבן. מצלמה שדרכה אני תופס מסגרות של רגעים נדירים. בזכות העמודים והקורה, יש לי סרט נע לתנועה הרגשית שמחפשת מגע עין סקרנית.

כך, אני רושם את הפורטרט האנושי, כשמאחוריי השמש שמכה במעגלים על כל האלים, ומלפניי, כיכר החלומות הלא ממומשים.

"עשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם..."

שפת קודש

אני לא כותב עם סימני ניקוד
אותיות עירומות מגלות יותר על טבען.
אני לא כותב תקין וחסר טעויות,
שגיאות מגלות שהייתי אדם.

אני לא כותב במסר ברור,
מילים הן צבעים מרוחים באצבעותיי
כדי שאצייר ציור חצי מופשט חצי ברור
ואם יתמזל המזל, אמצא משוגע, שידע לזהות נופים מרוחים על נייר
ישן במחברת בלתי נראית.

אין כאן דרמה ידועה מראש.
אין מתח או תקווה.
כל מה שנותר, זו בדידותה של מילה בסביבה עוינת של משמעויות לא
לה. זרה. מחפשת בית. מחפשת את המילה- בית.

חלק ב

השפה לא נועדה לעבודה זרה.
השפה לא נועדה לעבודה כלל.
השפה נועדה למשחק ילדוטי שמלא בטעויות מקריות שבכוחן לגלות
עולמות חדשים.
המשפט נועד לסמן שביל ממתקים ביער ממקום בטוח למקום שהוא
הפחד הראשוני לסוף.
המילה נועדה להזכיר את האלוהים שנהג לקרוא לדברים במילה, גם
בזמנים שאף אחד לא היה כדי לשמוע.
האות היא שריד האחרון לתוהו האינסופי שמייצר בתוכו את היפה
והנשגב והמוכר לאחר שעבר דרך האור.
לפני הכל היה שקט.
לפני השקט היה הצורך.
לפני הצורך היה חלום.
זה כל מה שנשאר לנו מהיקום- לחיות בין חלומות שהתגשמו לכאלה
שעתידיים להיות לאלו שנועדו לנצח להסתתר בחשכה.
האב הבן ורוח הקודש.

היינו כחולמים

כדי לממש את החלומות צריך להתעורר. כמה דקה השכבה שמפרידה בין כל האפשרויות שבתוכנו, לעולם שמחכה להתגבש לחומר. זו שכבה דקה שקופה, כמה מילימטרים של עור גמיש שסופג את הדמעות של כל הנסיונות הכושלים.

אני מדמיין את הנשמה שרואה בדיוק כך את העולם, קצת מעוות ומטושטש כי המציאות מלאה בטיפות מופשטות. ברגעי ההתפכחות הנדירים, הכל נקי, והשמיים בהירים, והשמש עושה את דרכה, דרכי ללא הפרדה או מסכים אטומים.

קווים של בית

החיים הם תנועה מתמדת. הכל מתחיל בנו, אנחנו זזים, חווים חוויות, משאירים סימנים נסתרים וגלויים בעולם, סימנים מדויקים שמגדירים את הגבולות של הקיום שלנו, גבולות של החלל שאנחנו מייצרים.

הסימנים מצטברים והופכים לבית. כאילו שהריקוד של היומיום משאיר אחריו אדריכלות נסתרת של מקומות שיצרנו בגופנו. נקודות הופכות לקו, שמתאר בתים שונים עם גגות משופעים- חלומות של מה שהייתי רוצה להשאיר מאחוריי...

משה כץ ביוגרפיה

אז יום אחד אתה מגלה בדרך לא דרך, סדק קטן על הרצפה. הסדק גדל, אתה מתקרב והוא נפער והאדמה קורסת והנה אתה עומד על סף תהום חדשה, וכל זה קורה בתוכך...רק לפני רגע, עוד שיחקת לך בין כמה קירות ותקרה נמוכה, והכל היה מוכר וברור ומסודר.

אתה מתבגר כשאתה עומד עם עיניים פקוחות לרווחה, מפוחד מבוהל, מופתע,

זה מבט שיזהו אותך כל אלו שראו גם הם את התהום של עצמם, את העומק האינסופי ללא תחתית שמושך אותם פנימה בקריאה חרישית.

ואז אתה ניצב בפני בחירה, או החיים בוחרים בשבילך, ומשהו דוחף אותך פנימה בלי שליטה, ואתה נופל ממדור למדור, משכבה לשכבה, וזה לא מסתיים, אתה מאבד תחושת זמן ותנועה, וכל זה- זה אתה

תוכן עניינים

עמודים:

01- כאן היה אדם	37- נסתר וגלוי	75- שלוה	113- הכל מתחיל במבט
03- נוודות	39- פרטים	77- סודות הפליאה	115- קווים
05- האור מגיע תמיד מלמעלה	41- חופשי לחלום	79- הרוח	117- עלים
07- חכמת רחוב	43- חמש המכשפות מבלאל	81- תנועה	119- פרח אור
09- מתמכרים לחלומות	45- חקלאות	83- שורשים במים	121- התבגרות
11- חזרה הביתה	47- פעם	85- הריק	123- צלילים
13- זריחה	49- בית לדייג	87- צל צילו של אור	125- סוד
15- יהלומים בשמיים	51- דרכים	89- משקפיים	127- מתנחל ויקינגי
17- אירועי החיים	53- נמלים	91- אני עץ	129- גם זה שלי
19- ספסלים	55- הבית ללב השבור	93- פלא	131- פורטרטים בין עמודים
21- פאדו	57- נצח	95- מעברים	133- שפת קודש
23- כוונה	59- מבטים	97- ולבסוף שלוה	135- היינו כחולמים
25- גם לאבן יש חלום	61- דברים טובים באים והולכים	99- עוד רגע	137- קווים של בית
27- אלזה	63- רדיו	101- הדברים שלא אמרתי מעולם	139- משה כץ ביוגרפיה
29- מסיכות	65- טיפות מים	103- סירה	
31- עד שמצאתי אותה	67- יצורים נדירים	105- רוחות	
33- צללים	69- תודעת הילד	107- טעמים	
35- פריחה מוקדמת	71- תנאים ליצירה	109- מנגינת האינסוף	
	73- דרדסית	111- שישי	

כאן היה אדם

רישומי חיים מאת משה כץ

כאן היה אדם

רישומי חיים מאת משה כץ

אודות הספר:

"אני מקפיא רגעים. רישומי מילים ותמונה חטופה. ולפעמים בתוך האינסוף, נדרש סימן אחד קטן, ביטוי שצמח מהמחשבה, או הרגש או הנשמה. מישוהו שיצר קשר חדש, זכר לנגיעה, שמוכיחה ללא ספק, שכאן, היה אדם!"

הספר הוא מסע בין כל החוויות שמגדירות את האנושי שבנו, בחיפוש אחר מקום בעולם, אחר הבית.

01/2025

